

سیمرغ پر کشید

سخنرانی به مناسبت درگذشت دکتر علی نقی منزوی

۱۳۸۹/۰۸/۰۸

محمد ابراهیم ذاکر

دندان پزشکی و پژوهشگر تاریخ پزشکی

۱.....	سیمرغ پر کشید
۱.....	هفتمین روز درگذشت منزوی.....
۲.....	اتوبیوگرافی.....
۳.....	تحصیلات.....
۵.....	اشتغال.....
۶.....	نگاشته‌ها.....
۸.....	ویژگی‌های اخلاقی و رفتاریش.....
۸.....	پشت‌کار.....
۸.....	ایران دوستی.....
۹.....	فروتنی.....
۹.....	صراحت بیان.....
۱۰.....	نقدپذیری.....
۱۰.....	میراث نوشتاری.....
۱۰.....	کتاب و مقاله.....
۱۱.....	(۱) فلسفه و عرفان.....
۱۳.....	(۲) اسلام‌شناسی و ایران‌شناسی.....
۱۴.....	(۳) نقاشی و پیکره‌سازی.....
۱۵.....	(۴) تاریخ و سیره.....
۱۵.....	(۵) جغرافیا.....
۱۶.....	(۶) کتاب‌شناسی و فهرست‌نگاری.....

ذکر
دکتر محمد ابراهیم

- ۱۸..... فرقه‌ها و گروه‌ها (۷)
- ۱۸..... ادبیات و فرهنگ‌نامه (۸)
- ۱۹..... رجال‌شناسی (۹)
- ۲۱..... حقوق (۱۰)
- ۲۱..... سفرنامه (۱۰)
- ۲۲..... تاریخ پزشکی (۱۱)
- ۲۳..... کتاب‌نامه (۱۱)
- ۲۳..... نمایه کتاب و مقاله (۱۱)

ذکر
دکتر محمد ابراهیم

سیمرغ پَر کشید

محمدابراهیم ذاکر

۱۳۸۹/۸/۸

سخنرانی به مناسبت هفتمین روز درگذشت دکتر علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)

هفتمین روز درگذشت منزوی

منزوی پس از نه دهه مظلومانه زیستن در نیمه شب ۲۷ مهرماه، آرام از میان ما رخت بربست.

دوست دیرینه اش استاد انوار در سوگ او گفت: اکنون در سوگ به خاک سپاری یکی از پُرکارترین و درخشان ترین ذهن های این آب و خاک نشستیم و هیچ چیزی این درماندگی و سرگشتگی ما را نمی تواند بازگو کند، جز رساله افلاطون در سوگ مرگ سقراط که در آن کتابچه شاگردان و مریدان سقراط همانی را دیدند که اکنون ما می بینیم. ایشان می دیدند، همانی که دانشجویان را راهبری می کرد و راه می نمود، اکنون دیگر در راه نیست. او در خانواده ای پا به جهان گذاشت که نشانه اش کتاب بود. خاندانی که نسل به نسل با دانش و اندیشه همراه و همیار بودند تا آن دوران پر برکت دانشمند بزرگ و بزرگترین کتاب شناس و نسخه پرداز و پژوهشگر ایران و جهان اسلام شادروان آیت الله حاج شیخ آقابزرگ تهرانی با آوازه صاحب الذریعة رسید تا فرزندان خود را با چشم گشودن بر کتاب به دنیا ارائه دهد. سرنوشت منزوی فرزند بزرگ شیخ نیز چنین شد با کتاب به زاده شد و با آن بالید، سپس مسیر خاندان خویش را با کتاب راهبری کرد. از کودکی با زبان و ادبیات پارسی و عربی آشنا شد.

نخست فشرده ای از زندگی نامه اش را از زبان خودش بازگو می کنم، سپس گزاره ای کوتاه از شیوه کاری و برخوردهای اجتماعی و روحیه انسانی و توان بالا در انتقادپذیری و روش های ابتکاری اش در حل مسائل پیچیده و روحیه شاگردپروریش را یاد می کنم.

سیمرغ پَر کشید

۱

ذاکر
دکتر محمدابراهیم

اتوبیوگرافی

آقابزرگ در کتاب کَشکول گوید: نورچشم، پسر شنبه یکشنبه روز گسترش یافتن زمین / دحو الارض بیست و پنجم ذی قعدة ۱۳۳۹ [یکشنبه نهم مرداد ۱۳۰۰ / سی و یکم ژولای ۱۹۲۱] چشم به جهان گشود و من او را علی نقی نامیدم - خداوند شأن و مقام او را بالاتر گرداناد و او را راهنمایی نمایاد به حق هم نامش امام هادی (ع) -^۱

اینجانب علینقی منزوی دارای شناسنامه ۶۵۸۸ صادره از کنسولگری ایران در بغداد، متولد دوشنبه پنج حمل ۱۳۰۲ / ۲۶ مارچ ۱۹۲۳ در سامره هستم.

روز دحو الارض ۲۵ ذیقعدة اشارت به افسانه‌ای دارد که زمین از شکم مکه بیرون کشیده شده است و یکی از چهار روز مقدس سال به شمار می‌آید که میرداماد کتاب «چهار روز» را که در ذریعه (ج ۲۵، ۳۰۲، شماره ۲۴۶؛ و ج ۱، ۴۰۷، شماره ۲۱۱۸) آمده درباره آن‌ها نگاشته که در افسانه‌های مسیحی روز تولد مسیح و در افسانه‌های کهن تر متیراییست‌ها روز تولد مهر است.^۲

پدرم می فرمود: من بدین مناسبت نام تو را عیسا نهادم؛ لیکن مادر نپذیرفت و تو علی نقی نامیده شدی. نیای من تا هفت نژاده و پشت همگی از بزرگان شهر و از بازرگانان به نام و معتمدان سرشناس و بازرگانان فرهنگور ه شمار می‌آمدند.

آقابزرگ پدرم در میان این بازرگانان فرهنگور، یکی از بزرگان، محدثان، کتاب‌شناسان، فهرست‌نگاران بزرگ معاصر ایران زمین شد که در خودنوشت فارسی^۳ خویش در پنجم شعبان سنه ۱۳۶۸ گوید: ... اسم حقیر محمد محسن بن الحاج علی بن المولی محمد رضا بن الحاج محسن بن الحاج محمد بن المولی علی اکبر بن الحاج باقر الطهرانی. جد اعلی حاج محسن نسب خود

^۱ کَشکول، آقابزرگ (۱۲۵۵-۱۳۴۸خ)، چ. مجلس شورا، برگه ۶۴.

^۲ نک: تجارب الامم، مشکویه، ترجمه فارسی، منزوی، ج ۵، ۱۴۰.

^۳ تاریخ و فرهنگ معاصر، سال چهارم، ش ۱-۲، بهار و تابستان ۱۳۷۴/ش ۱۴۱۶ ق، "شرح زندگی من، شیخ آقابزرگ تهرانی، ۳۰۲ - ۳۱۶.

این نوشته با خط شیخ آقابزرگ مقابله و خطاهایی که در تاریخ و فرهنگ معاصر رخ داده بود، اصلاح شد.

را تا حاج باقر نوشته است به خط خود در پشت کتاب حق الیقین مجلسی نسخه خطی که آن را در رشت در سنه ۱۲۲۴ خریداری نموده بود.

تحصیلات

من تحصیلات قدیمی [مکتب و حوزی] خود را در سامره و نجف انجام دادم، در سامره کتاب‌های فارسی و قرآن را نزد مرحومان پدرم و عمویم محمدابراهیم^۱ بیاموختم که بعداً دختر او [دختر عمویم محمدابراهیم] را که به خانم‌بزرگ [بهشتی‌پور] شناخته می‌شود، به همسری گرفتم.

حافظ و سعدی و خیام را نزد او [عمویم]، آموختم.^۲

انموذج و سیوطی را نزد پدرم تحصیل کردم.

همراه پدر و خانواده به سال ۱۳۵۴ق/۱۳۱۴خ به نجف آمدم و در مدرسه سید کاظم طباطبایی یزدی [به فراگیری علوم قدیمه پرداختم].

خلاصة الحساب، مطول و مغنی اللیب را نزد شیخ شمس قفقازی فراگرفتم.

جامع المقدمات برخی از کتاب‌های فقهی و بخش‌هایی از شرح لمعه و شرایع را نزد شیخ محمدرضا طبسی (۱۳۲۲ - ۱۴۰۵ق) آموختم.

شرح السبعة و معالم را در محضر شیخ علی‌اکبر خوانساری (۱۳۰۰ - ۱۳۵۹ق) مذکور در طبقات اعلام الشیعة، قرن ۱۴، برگه ۱۶۰۴ تلمذ کردم و بخشی از کتابخانه ایشان را برای درج در الذریعة^۳ الی تصانیف الشیعة، به دستور پدر فهرست کردم که در ذریعه درج گردیده است.

^۱ انگیزه نامیده شدنم به محمدابراهیم بدین جهت است که عموی مادرم، محمدابراهیم بازاری، بازرگان و ادیب آموزگار ادبیات فارسی او و برادرانش او بود.

^۲ در گفتگوی دیگری که در سال ۱۳۸۲خ در بیش از ده نشست با او و برادر ایشان استاد احمد منزوی داشتم، هر دو اذعان داشتند که دایی‌شان شادروان مهدی آریان نیز ادبیات پارسی را به مادرم فاطمه و این دو بزرگوار، آموزش می‌داده است.

شرح منظومه ملاهادی سبزواری (۱۲۱۲ - ۱۲۸۹ق) را نزد سید محمدجواد تبریزی (۱۳۱۵ - ۱۳۸۷ق) مذکور در طبقات قرن ۱۴، برگه ۳۲۱ فراگرفتم.

و شرح اشارات ابن سینا، نوشته خواجه نصیرالدین طوسی را نزد شیخ صدرا بادکوبی متوفی ۱۱ شعبان ۱۳۹۲ق، تلمذ کردم. در این وقت شیخ عبدالحسین رشتی ۱۲۹۲-۱۳۷۳ق مذکور در طبقات، قرن ۱۴، برگه ۱۰۶۴ - ۱۰۶۷ مقداری از شرح لمعه را برای من و فرزندشان شیخ محمد رشتی درس می‌گفت.

او میان من و فرزندشان هنگامی که به بازی شطرنج می‌پرداختیم حکمیت می‌فرمود.

من بعداً در تهران کتاب کشف الاشباه تألیف ایشان را چاپ کردم.

ایشان در سال ۱۳۶۴ق اجازه روایتی نیز برای من مرقوم داشتند، من این اجازه را در تاریخ ۲ مرداد ۱۳۲۴خ به امضای تأییدی استاد دیگر مرحوم آقا میرزا حسن بجنوردی (۱۳۱۶ - ۱۳۹۰ق) مذکور در طبقات قرن ۱۴، برگه ۳۸۵، رسانیدم. من مقداری از کفایه مرحوم آخوند را نیز نزد این استاد [میرزا حسن بجنوردی] تلمذ کرده بودم.

استاد اصلی من در کفایه، آقای میرزا باقر زنجانی (۱۳۱۲ - ۱۳۷۴ق) مذکور در طبقات قرن ۱۴، برگه ۲۲۶ شد که قوانین الأصول و فصول را نیز نزد ایشان خوانده بودم و سومین امضا را بر آن اجازه نهادند. من این اجازه دارای سه امضاء را به تأیید رسمی قونسولگری ایران نیز رسانیدم.

دیگر از اساتید که مرا با نوشتن اجازه مفتخر فرمودند مرحوم حاج شیخ موسی خوانساری (د ۱۳۶۳ق) بود که در ۲۶ رجب ۱۳۶۳ق، اجازه‌ای برایم صادر فرمود،

من اجازه‌ای نیز از مرحوم میرزا محمد تهرانی عسگری دریافت کردم که در مقدمه بحار الانوار، مجلسی، ج ۱۰۲، برگه ۱۸۶، شماره ۱۰۷ چاپ جدید حروفی (تهران - بیروت) یاد شده است.^۱

من در نجف در تصحیح و طبع سه مجلد ذریعه در سال‌های (۱۳۵۰ - ۱۳۵۷ق / ۱۹۳۱ - ۱۹۳۸م) به مرحوم پدر کمک می‌نمودم، چون جنگ بین‌المللی دوم و تعصبات شوونیستی ضد ایرانی حکومت بغداد مانع کار شد، مرحوم پدرم مرا همراه با

^۱ این اجازه‌نامه را در یک نامه جداگانه یافته‌ام و اکنون نزد من است.

قسمتی از کتاب ذریعه برای ادامه چاپ به تهران گسیل فرمود. من در تهران اضافه بر چاپ مجلدات ذریعه به اخذ دیپلم و سپس لیسانس معقول در سال ۱۳۲۶ خ و لیسانس دانشسرای عالی در ۱۳۲۹ خ و لیسانس دانشکده حقوق رشته قضایی به سال ۱۳۳۰ خ موفق شدم و دکترای رشته معقول را نیز به سال ۱۳۳۷ خ به پایان بردم و در ۱۳۴۵ به بیروت رفتم، و در آن جا به سال ۱۳۵۱ خ به اخذ درجه دکترا از دانشگاه سن ژوزف موفق گشتم^۱.

اشتغال

من از سال ۱۳۲۵ خ تا ۱۳۲۷ خ دبیر پیمانی دبیرستان های معقول و منقول [مدرسه های رضائیه و محمدیه و قوام] بودم. در مهر ۱۳۲۷ خ دبیر رسمی وزارت فرهنگ شدم. از بهمن ۱۳۲۷ خ ضمن تدریس در دبیرستان ها مأمور همکاری با مرحوم دهخدا شدم و این سمت را تا درگذشت آن مرحوم به سال ۱۳۳۴ خ ادامه دادم پس از آن نیز این همکاری با مرحوم دکتر معین تا شهریور ۱۳۴۵ خ ادامه یافت. در آن مدت، اینجانب جزو چهار تن اول هیأت مدیره مقابله بودم. به سال ۱۳۳۸ خ، خدمت رسمی من از وزارت فرهنگ به دانشگاه انتقال یافت و من به سمت دبیر راهنمای پایان نامه ها در دانشکده حقوق مشغول کار شدم، ضمناً در دانشکده ادبیات نیز تدریس می کردم، آخرین تدریس من در سال های ۱۳۴۴ -

^۱ پایان نامه ایشان پژوهش و بررسی و نقد کتاب تنقیح الابحاث للملل الثلاث، ابن کمونه، عزالدوله سعد فرزند منصور فرزند سعد فرزند حسن فرزند هبه الله بغدادی (د ۶۸۳ق/۱۲۸۴م) است. متأسفانه محمد کریمی زنجانی اصل این کتاب را با کاستن بیش از پنجاه درصد از بخش های پژوهشی و انتقادی زنده اد منزوی در سال ۱۳۸۳ خ فریبکارانه به نام خود در انجمن آثار و مفاخر فرهنگی چاپ کرد، که با هوشیاری آقای رحیمی پژوهشگر مرکز پژوهش های میراث مکتوب هویدا شد. پس از آگاه شدن دکتر منزوی از من خواستار دنبال کردن موضوع و برگردان کتاب گردید، پس از برابر خوانی آن چاپ شده با اصل پایان نامه، مشخص شد که جز با کاستن بیش از ۵۰٪ نقد و بررسی دکتر منزوی و جابه جایی چند حرف و واژه، الباقی آن بی کم و کاست به نام آن شخص [کریمی] ثبت شده که مدعی ده سال شاگردی دکتر منزوی بود. پس بر آن شدم که به اثبات حقی پیردازم که ناروا پایمال شده بود. در این راه ریاست محترم انجمن آثار وقت و چند تن از پژوهشگران با من همراهی کردند تا توانستیم شماره فیبای تازه از کتابخانه ملی و اجازه جدیدی وزارت فرهنگ و ارشاد را بگیریم و مانده های همان کتاب را با تعویض جلد و دو صفحه نخست نام و شناسنامه کتاب، آن را به نام دکتر علی نقی منزوی پخش کنیم که زنده اد را بسیار خرسند کرد، هر چند حق التألیف ناچیز مولف را نیز آن شاگرد گرسنه برداشت، و انجمن آثار نیز با وجود قطع بودن ۳۰ ساله حقوق بازنشستگی مؤلف، وجهی به ایشان پرداخت نکرد.

۱۳۴۵ در کلاس فوق لیسانس به جای مرحوم دکتر معین انجام گرفت. من در سال‌های ۱۳۴۵ تا ۱۳۵۵ خ به صورت تبعید اختیاری در بیروت مشغول تحصیل دکترای و چاپ کتاب‌های خود و پدرم بودم و پس از بازگشت به تهران رسماً به تدریس مجدد در دانشکده ادبیات پرداختم تا در ۱۳۶۰ خ که اخراج شدم^۱

نگاشته‌ها

نخستین کار نوشتاری او در سیزده سالگی با رونویسی کوتاه‌شده الفیه ابن مالک آغاز شد، سپس با کارکردن در کنار پدر در زمینه کتاب‌شناسی و نسخه‌شناسی کارهای پژوهشی خویش را دنبال کرد.

او به همراه برادرش استاد احمد منزوی کار پدر را در چاپ ذریعه در نجف و تهران دنبال کرد. آن‌ها با اجازه پدر حق ویرایش و پیرایش ذریعه را داشتند و افزون بر آن تا زمان زنده‌بودن پدر، فرم‌های ۱۶ برگ ذریعه را به نجف می‌فرستادند تا از آخرین دیدگاه صاحب الذریعه آگاه شوند. نام ایشان بر روی هر جلد یاد شده است، می‌توان گفت چنانچه کار پژوهشی بسیار گسترده صاحب الذریعه و این دو برادر در چاپ این ۲۹ (۲۶+۳) جلد نبود، شاید این دانشنامه بزرگ کتاب‌شناسی شیعه در دسترس خوانندگان قرار نمی‌گرفت و بخش عمده‌ای از تاریخ و فرهنگ ایران و تشیع در دست‌نوشته‌های خطی در گوشه‌گوشه کتابخانه‌های شخصی و عمومی خاک می‌خورد و در عدم‌ستان می‌ماند و شاهد بازاری نمی‌شد.

بایسته است و جا دارد که در این جا کار او و پدرش و برادرش را با فهرست‌نگار مشهور بروکلیمان سنجید تا ببینید ایشان به جامعه فرهنگی ایران و تشیع جهانی چه خدمات ارزشمندی کردند ولی چه دیدند؟ و چه کشیدند؟

او تنها و هنگامی که در تبعید به سر می‌برد پنج جلد از پنج سده [چهارم تا پایان هشتم] طبقات اعلام الشیعه پدرش را در بیروت و چهار جلد از چهار سده [نهم تا پایان دوازدهم هجرت] را در تهران ویرایش کرد و به چاپ رسانید.

هم‌چنین به فهرست‌نگاری تحلیلی و توصیفی کتابخانه‌هایی چند پرداخت که هر کدامشان دایره‌المعارفی برای تحقیق اندیشمندان است.

^۱ داستان قطع حقوق بازنشستگی از این سال تا درگذشتش ادامه داشت.

او به فهرست کردن کتاب‌های خطی مدرسه سپهسالار با همکاری شادروان دانش‌پژوه پرداخت که برای نخستین بار بود آن کتابخانه گران‌سنگ دارای فهرست شد و خوانندگان دریافتند که این کتابخانه دارای چه گنجینه بزرگی با دست‌نوشته‌های گران‌بهایی می‌باشد.

هم‌چنین چند جلد از فهرست نسخ خطی کتابخانه مجلس و دو جلد یکم و دوم از فهرست بخش هدایی کتاب‌های سید محمد مشکاة به کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران را به انجام رساند.

نسخه خطی یافت نمی‌شد، هر چند ناقص که او نتواند، یافته‌های نسخه‌شناسی و کتاب‌شناسی تقریباً کامل خود را از آن در دسترس پژوهش‌گران نگذارد.

زمینه دیگر کاری او پژوهش‌هایی در فلسفه مشاء و فلسفه متعالیه اشراق است که نوشته‌هایش نشان‌دهنده نبوغ بالای او در شناخت این دانش استدلالی می‌باشد و بهترین نشانه‌اش تصحیح و نقادی شرح حکمة العین است که نمایشگر توانایی او در جهان کلام و استدلال است.

هم‌چنین در موضوع‌های گوناگون فلسفی و عرفان و تضارب آرا و عقاید، گنوسیزم هندوایرانی، گنوسیزم ایرانی اسلامی، بررسی آرای فلسفی مشترک میان ایرانیان پیش از اسلام و دوره اسلامی، تئوریسن و نظریه‌پرداز بود و با آن که اجازه تدریس نداشت، ولی توانست بیش از چهار سال [۱۳۵۴ - ۱۳۵۸ خ] دیدگاه‌های خود را سر کلاس دانشجویان فوق‌لیسانس زبان و ادبیات فارسی ارائه دهد به گونه‌ای که استادان آن گروه و دیگر گروه‌های علوم اجتماعی نیز در کلاسش شرکت می‌نمودند.

او در زمینه عرفان نیز پژوهش‌های گسترده‌ای داشته است که برگزیده آن تصحیح و پژوهش بسیار سنگین و روان سه جلد کتاب درباره نامه‌های عین‌القضات همدانی (۴۹۰ - ۵۲۵ق) و به نمایشنامه درآوردن هنرمندان منطق الطیر عطار نیشابوری (۵۴۰ - ۶۱۸ق) است.

او در زمینه واژه‌شناسی و ادبیات پارسی و عربی و ریشه‌یابی واژه‌های آن‌ها بسیار توانمند و بسیار آگاه بود. همین بس که جزو گروه چهار نفره هیأت ریسه گردآوری و چاپ و انتشار لغت‌نامه پس از درگذشت استاد دهخدا شد.

همکاران او در لغت‌نامه می‌گویند: او با داشتن اطلاعات گسترده و توانایی کامل و آشنایی با موازین فصاحتی و بلاغتی دو زبان در حل مشکلات و پیچیدگی‌های نکات معانی و بیان به آسانی می‌پرداخت که نشان توانایی بالایش در این دو زبان بود.

ویژگی‌های اخلاقی و رفتاریش پشت‌کار

بزرگترین ویژگی او پُزکاری و پشت‌کار و نظم‌کاریش است که با تلاش و جدیت برای ارائه کارهای نوین پیش‌گام بود. او برنامه تدوین‌شده نانوشت‌های داشت که روزانه و در یک گستره هشت دهه از زندگی‌اش به اجرا در می‌آورد، بدین گونه که ساعت شش بامداد از خواب برمی‌خاست، صبحانه می‌خورد و دو تا سه ساعت کار می‌کرد، چنانچه هوا خنک بود، به پیاده‌روی می‌رفت، پس از بازگشت و اندکی استراحت، دوباره مشغول به کار می‌شد. ساعت ۱۳ نهار می‌خورد و ساعت ۱۴ اخبار ایران را گوش می‌داد، سپس نیم تا یک ساعت می‌خوابید، پس از بیدار شدن تا ساعت ۲۰ کار می‌کرد، در این هنگام به خوردن شام سبک و شنیدن و دیدن خبر روی می‌آورد، سپس تا پاسی از شب کار می‌کرد و در ساعت ۲۲ - ۲۳ می‌خوابید و از فردا همین روال بازگوشده به اجرا درمی‌آمد.

پیوستگی کار مطالعاتی، پژوهشی و نوشتاری او، زباند و الگوی همه آشنایان و دوستانش بود.

ایران دوستی

او توانمندترین آموزگاری بود که درس ایران دوستی و ایران شناسی را به گونه‌ای به شاگردانش می‌داد تا به سوی پرتگاه شوونیستی کشیده نشوند. او همواره در اندیشه آبرومداری ایران و فرهنگ ایرانی بود که هشتاد سال در این راه کوشید و بی‌مهری‌ها کشید و خستگی‌ناپذیر این راه را دنبال کرد.

همواره تلاش‌های مثلث منزوی‌ها [آقابزرگ، علی‌نقی و احمد] در راستای زنده‌نگاه داشتن زبان پارسی و استواردارنده فرهنگ و تمدن ایران زمین بودند که تبلور آن در شیعه و شیعه‌گری بوده است.

فروتنی

ویژگی دیگر منزوی فروتنی در رفتار و کردار زیستی و علمی خودش است.

او بی‌دریغ همه داشته‌ها خود را در طبق اخلاص قرار می‌دهد تا نه تنها شاگردان؛ بلکه هر آن کس خواهان خوشه‌چینی است از آن برداشت نماید.

آموخته‌هایش همیشه و در هر زمان در دسترس شاگردانشان بود و به ایشان یاد می‌داد که بی‌ترس و واهمه و به سادگی داشته‌های آموزگار خود را به دست آورند.

آن قدر در این را دست و دل باز بود که پایان‌نامه دکترای وی را که جزوه‌ای بود، علی کریمی زنجانی اصل به غارت برد و آن را در آغاز دهه هشتاد به نام در انجمن آثار و مفاخر فرهنگی به چاپ رساند که پس از فراز و نشیب‌هایی توانستیم آن را به نام دکتر علی نقی منزوی ثبت کنیم.

نمونه دیگر: دکتر منزوی در چندین مقاله و چندین جا یادآور شده که کتاب حقائق التفسیر؛ یا حقائق التأویل، ابو عبد الرحمن محمد فرزند حسین سلمی نیشابوری (۳۳۰ - ۴۱۲ق)، تا سوره آل عمران تصحیح کرده است که بخش‌ها از آن به یغما بردند، خوشبختانه کپی همه آن در دسترس خانواده است..

صراحت بیان

او در بیان آرا و اندیشه‌های خود همیشه صراحت بیان داشت که این تقیه‌نکردن‌ها رنج‌ها و سختی‌های جانفرسایی را بر او وارد کرد و سد راه پیشرفت و ترمز نوشتن به چاپ‌رساندن کارهای نوشتاریش می‌شد که شاید اگر آن‌ها پیش نمی‌آمدند، چه بسا می‌توانست چندین برابر تألیفات کنونیش، به فرهنگ و تمدن ایران زمین خدمت می‌کرد.

دکتر تکمیل همایون در گفتگویی اختصاصی با من می‌گفت: روزی از روزهای سال ۱۳۶۳ خ پنج نفر را که من، منزوی و سه نفر دیگر بودیم فراخواندند و نزد گیلانی بردند. نخستین کس منزوی بود که به نزدش برده شد.

او را گفت: اقرار به اشتباهات خود کن و طلب عفو، آزادی و آمرزش از امام بخواه.

منزوی گفت: من گناهی نکرده‌ام تا طلب عفو نمایم.

گیلانی خشمگین شد و همه را به بند فرستاد.

تکمیل همایون گوید: ما به منزوی اعتراض کردیم و او را بابت این بی‌باکی و صراحت نکوهش نمودیم.

نقدپذیری

نقدپذیری او از هر کس و هر سن زبان‌زد بود که کمتر اندیشمندی را می‌توان تصور کرد که تاب پذیرش انتقاد را از هم‌وردان علمی خود داشته باشند، چه برسد به زیردستان. او همواره الگویی یگانه و بی‌تا برای ما بود. فشارهای سیاسی پیش از انقلاب بارها او را به دستگیری و فرار و گریز و نهان شدن و محروم از تدریس شدن واداشت و پس از انقلاب نیز گرفتار این بی‌مهری‌ها بود.

هم‌چنین برخی از انتشاراتی‌های قم و دارالاضواء بیروت در سایه‌خانه‌نشینی استاد، خدمات ایشان و برادرشان را در زنده کردن و در دسترس قرار دادن و به چاپ‌رسانیدن دو دانشنامه بزرگ تشیع نادیده‌گرفتند و آن‌ها را به چاپ چندین باره رساندند. تا جایی که نام ایشان را نیز از پشت جلد و درون کتاب برداشتند، گویا به زودی این ناشران برای چنین کتاب‌هایی مؤلف خودی نیز خواهند تراشید.

متأسفانه بی‌توجهی یا بی‌مهری مسئولان فرهنگی ما مختص دکتر نماند؛ بلکه به آثار صاحب الذریعه و حتی کتابخانه و آرامگاهش در نجف نیز سرایت کرد و با درگذشتش این نامهربانی‌ها ادامه داشت به گونه‌ای که دولت‌مداران و مسئولان فرهنگ و ادب تشیع در ایران و جهان در مراسم خاکسپاری و یادبودش شرکت نکردند تا تسلاهی دل خدمتگزاران فرهنگ این مرز و بوم شود.

میراث نوشتاری

کتاب و مقاله

او در زمینه‌های گوناگون علمی، مانند: کتاب‌شناسی، نسخه‌شناسی، فلسفه، عرفان، اسلام‌شناسی، عقاید و آراء، ادبیات، امثال و حکم، تاریخ و جغرافیا، کتاب و مقاله دارد:
نخست چهارچوب کاری او دربرگیرنده بخش‌های زیر است:
کارهای نوشتاری دکتر منزوی دربرگیرنده:

(۱) بخش تصحیح، تحقیق نسخه‌های خطی:

الف) همکاری در ویرایش و پژوهش دو دایره‌المعارف بزرگ شیعه نوشته پدرش شادروان حاج شیخ آقابزرگ تهرانی صاحب الذریعة (۱۲۵۵ - ۱۳۴۸ خ) شناساندن فرهنگ و تمدن ایران و اسلام در چهارده سده پیدایش آیین اسلام است؛

ب) پژوهش چندین کتاب خطی در زمینه فلسفه، عرفان؛

۲) پژوهش و برگردان چندین کتاب در زمینه‌های گوناگون؛

۳) تألیف، تدوین و گردآوری:

الف) بخش‌هایی از لغت‌نامه دهخدا؛ و اعلام منجد؛

ب) چندین کتاب؛

ج) بیش از یک صد مقاله در زمینه‌های گوناگون؛.

(۱) فلسفه و عرفان

کتاب

ایضاح المقاصد فی شرح حکمة العین القواعد علامه حلی (۶۴۸ - ۷۲۶ ق)، مقدمه و تصحیح و تعلیقات دکتر علی نقی منزوی، به کوشش استاد مشکات [مشکوه]، تهران، ۱۳۳۷ خ، ۴۲۴ برگه؛

*اشارات و تنبیها*ت پورسینا، شیخ‌الرئیس ابوعلی (۳۷۰ - ۴۲۸ ق)، مقدمه و تصحیح دکتر علی نقی منزوی، تهران، ۱۳۳۹ خ. این کتاب به همراه لباب الاشارات، تصحیح استاد محمود شهابی یک جا به چاپ رسید؛

نامه‌های عین‌القضات همدانی، در سه جلد، دکتر علی نقی منزوی و دکتر عقیف عسیران، تهران، بنیاد فرهنگ ایران، جلد نخست چاپ ۱۹۶۹ م، جلد دوم چاپ ۱۹۷۲ م، جلد سوم همراه با گزاره‌ای گسترده از زندگی‌نامه و اندیشه‌های عین‌القضات، همراه با پانویست‌های گرانبها از دکتر منزوی؛ انتشارات اساطیر، ۱۳۷۷ خ؛

سیمرغ و سی مرغ، کوتاه‌شده منطق الطیر عطار نیشابوری (۵۴۰ - ۶۱۸ ق)، دکتر علی نقی منزوی، آن را به گونه‌نمایشنامه درآورده است که دربرگیرنده گزارش پان‌ته‌ئیستی از داستان سیمرغ عطار است؛

تنقیح الابحاث یا کتاب الابحاث عن الملل الثلاث، پایان نامه دکتر در رشته فلسفه از دانشگاه سن جوزف، بیروت، لبنان، ۱۹۷۰م؛

کشف الاشتباه فی اجوبة موسی جارالله، شیخ عبدالحسین رشتی ۱۲۹۲ - ۱۳۷۳ق، در ایران چاپ شده است. چاپ دوباره آن در ۱۳۷۰ق در ایران با تصحیح زنده‌اد منزوی انجام گرفته است که زندگی نامه نگارنده به وسیله صاحب الذریعه در دیباچه آن آمده است.

مقاله

تنقیح الابحاث ابن کمونه [پژوهش موسی پرلمان]، نقد و بررسی منزوی، خاطرات وحید، سال ۶، ۱۳۴۸خ، برگه ۱۰۷۹ - ۱۰۸۳؛

در پیرامون عرفان، منزوی، نقد مقاله حسین یزدانیان و مجله کاوه، شماره ۲۲، مجله کاوه، شماره ۲۵، سال ۷، مهرماه ۱۳۴۸خ، برگه ۲۵۴-۲۵۸؛

اشراق در سده هفتم میلادی، منزوی، مجله کاوه، شماره ۳۸، سال ۹، آذر ۱۳۵۰خ، برگه ۶۱۸ - ۶۲۶؛

اشراق هند و ایرانی و نبوت اسرائیلی، منزوی، مجله کاوه، شماره ۳۶، سال ۹، مرداد ۱۳۵۰خ، برگه ۲۱۸ - ۲۲۴؛

مدینه فاضله فارابی، منزوی، مجله کاوه، شماره ۴۳، سال ۱۰، مهر ۱۳۵۱خ، برگه ۳۲۰ - ۳۲۹؛

سی مرغ و سیمرغ (۱)، منزوی، نمایشنامه سی مرغ و سیمرغ یا رابطه انسان‌ها با خدا، برداشت شده از منطق الطیر عطار نیشابوری، با پیشگفتاری به عنوان نظریه عطار درباره خدا و جهان، مجله کاوه، شماره ۵۷، سال ۱۳، فروردین ۱۳۵۴خ، ش ۱، برگه ۲۶-۳۷؛

سی مرغ و سیمرغ (۲)، منزوی، مجله کاوه، شماره ۵۸، سال ۱۳، خرداد ۱۳۵۴، برگه ۲۹ - ۳۶؛

سی مرغ و سیمرغ (۳)، منزوی، مجله کاوه، شماره ۵۹، سال ۱۳، مرداد ۱۳۵۴خ، برگه ۴۲ - ۵۷؛

شرحی بر نمایشنامه سی مرغ و سیمرغ، منزوی، مجله یغما، سال ۳۰، ۱۳۵۶خ، برگه ۳۳۸ - ۳۴۴؛ یغما، سال ۳۰، ۱۳۵۶خ، ۵۲۷ - ۵۳۱؛

درباره برخی مفهومی‌های فلسفه اسلامی، منزوی، مجله چیستا، سال ۳، شماره ۳، آبان ۱۳۶۴خ، برگه ۱۶۷-۱۷۶؛

برخی مفهوماها در فلسفه اسلامی، منزوی، مجله چیستا، شماره ۴، آذر ۱۳۶۴ خ، برگه ۲۶۴ - ۲۶۸؛
 شطح و طامات در [دیدگاه] عین القضاة همدانی و نامه‌های او، منزوی، سال ۹، ۱۳۷۰ خ، برگه ۱۹۵ - ۲۰۱؛
 داوری عین القضاة میان ابن‌سینا و ابوسعید ابوالخیر: منزوی، مجله چیستا، سال ۹، ۱۳۷۰ - ۱۳۷۱ خ، برگه ۵۰۸ - ۵۰۹؛

۲) اسلام‌شناسی و ایران‌شناسی

کتاب

درس‌هایی درباره اسلام، ایگناس گلدزیهر، پژوهش و برگردان دکتر علی نقی منزوی از زبان عربی به پارسی، برابرخوانی متن برگردان با ترجمه آلمانی چاپ دوم به وسیله محمد عاصمی مدیر مجله کاوه در مونیخ، جلد یکم، چاپ بیروت، ۱۹۷۳ م در ۴۰۰ برگه؛ جلد دوم، انتشارات بنیاد فرهنگ ایران، تهران، در ۴۰۰ برگه؛

مقاله

معجزه (۱)، منزوی، مجله کاوه، شماره ۵۲، سال ۱۲، ۱۳۵۳ خ، برگه ۱۶ - ۲۵؛

معجزه (۲)، منزوی، مجله کاوه، شماره ۵۵، سال ۱۲، ۱۳۵۳ خ، برگه ۳۲ - ۴۴؛

برخی از مسایل مورد بحث مشترک در ایران پیش و پس از اسلام (قاعده لطف و قانون صدور)، منزوی، هفتمین کنگره تحقیقات ایرانی، ج ۳، ۱۳۵۶ خ، برگه ۳۶۵ - ۳۷۵؛

یک مسأله مورد بحث مشترک پیش و پس از اسلام (حدوث یا قدم در کلام خدا)، منزوی، هشتمین کنگره تحقیقات ایرانی، ج ۱، ۱۳۵۷ خ، برگه ۳۰۰ - ۳۱۱؛

اسلام در ایران، ایلیا پاولویچ پتروشفسکی، برگردان کریم کشاورز، نقد کتاب از دکتر منزوی، مجله کاوه (مونیخ)، شماره ۷۰، سال ۱۶، بهار ۱۳۵۷ خ، برگه ۱۱ - ۱۳؛

اسلام در ایران، ایلیا پاولویچ پتروشفسکی، برگردان کریم کشاورز، نقد کتاب از دکتر منزوی، مجله کاوه (مونیخ)، شماره ۷۱، سال ۱۶، بهار ۱۳۵۷ خ، برگه ۹۱ - ۸۹؛

ایگناس گلدزیهر، منزوی، مجله گوهر، سال ۶، ۱۳۵۷ خ، برگه ۲۲۵ - ۲۲۹؛

ایگناس گلدزیهر، منزوی، مجله گوهر، سال ۶، ۱۳۵۷ خ، برگه ۳۰۲ - ۳۰۵؛

ایگناس گلدزیهر، منزوی، مجله گوهر، سال ۶، ۱۳۵۷ خ، برگه ۴۴۵ - ۴۵۲؛

دین و دولت در ایران، نقش علما در دوره قاجار، نقد از منزوی از کتاب حامد الگار، برگردان ابوالقاسم سری، مجله وحید، شماره ۲۶۰/۲۶۱، ۱۳۵۸ خ، برگه ۷۷ - ۹۰؛

برخی از مسائل مورد بحث مشترک در ایران پیش و پس از اسلام (متافیزیسیم و مادیت مذهبی)، منزوی، مجله گوهر، سال ۶، ۱۳۵۷ خ، ۶۰۸-۶۱۱؛ گوهر، سال ۶، ۶۸۹-۶۹۳؛ نهمین کنگره تحقیقات ایرانی، ج ۱، ۱۳۵۸ خ، برگه ۵۴ - ۶۴؛

حق الله و حق الناس، منزوی، مجله کاوه، سال ۱۶، شماره ۲، ۱۳۵۹ خ، برگه ۱۷ - ۱۹؛

بنیادهای مذهبی در حکومت ساسانی، منزوی [نام مستعار علی کوشا]، مجله چیستا، شماره ۱، سال ۱، شهریور ۱۳۶۴ خ، برگه ۵ - ۱۳؛

گنوسیزم اسلامی ایرانی، از مامون تا معتضد [عباسی]، منزوی، در کتاب یک قطره باران، (مجموعه مقالات)، تهران، ۱۳۷۰ خ، برگه ۳۹۹ - ۴۳۷؛

گنوسیزم ایران، از مرگ متوکل تا مرگ مکتفی، منزوی، در مجموعه مقالات یادنامه سلطان القرایی، تبریز، ۱۳۷۰ خ، برگه ۲۸۹-۲۶۶؛

ایران دوستی در سده سوم و چهارم هجری، منزوی، در کتاب هفتاد مقاله، ج ۲، ۱۳۷۱ خ، ۷۲۷ - ۷۶۰؛

گنوسیزم اسلامی ایرانی، از زمان مامون تا متوکل، منزوی، در کتاب یادنامه دکتر زریاب خوبی، ۱۳۷۳ خ، برگه ۳۹۹ - ۴۳۷؛

ایران دوستی (گنوسیزم اسلامی از آغاز عصر مامون)، منزوی، در یادنامه دکتر صدیقی، به کوشش مهدوی-افشار، ج ۲، برگه ۷۲۷ - ۷۶۰؛

۳) نقاشی و پیکره‌سازی

مقاله:

درباره هنر نقاشی ایران، منزوی، مجله کاوه، شماره ۵۱، ۱۳۵۳ خ، برگه ۶ - ۱۱؛

نقش برجسته و بیکره‌سازی در ایران، منزوی، در مجموعه مقالات قافله‌سالار سخن، تهران، ۱۳۷۰ خ، برگه ۲۸۳ - ۲۹۵؛
سیری در تاریخ هنر نقاشی و بیکره‌سازی، منزوی، مجله ایران مهر، شماره ¼، اسفند ۱۳۷۰ خ، برگه ۲۳ - ۲۶؛

۴) تاریخ و سیره

کتاب:

تجارب الأمم، مسکویه رازی (د ۴۲۱ق)، پژوهش و برگردان منزوی، جلد‌های پنجم و ششم، تهران، انتشارات توس،
۱۳۷۷ خ؛

مقاله:

سیره رسول الله یا سیره النبویه، منزوی، معرفی نسخه خطی وزیر مغربی، فصلنامه کتاب، نشریه کتابخانه ملی، شماره
۱، ۴، بهار، ۱۳۷۲ خ، برگه ۱۲۵ - ۱۳۲؛

۵) جغرافیا

کتاب:

احسن التقاسیم فی معرفة الأقالیم، مقدسی (۳۳۶-۳۷۵ یا ۳۸۰ق)، پژوهش و برگردان منزوی، تهران، شرکت مؤلفان و
مترجمان ایران، ۱۳۶۱ خ / ۱۹۸۲ م، جلد یک و دو در ۸۱۰ برگه؛

معجم البلدان، یاقوت حموی، پژوهش و برگردان منزوی، جلد یکم، بخش نخست تا پایان حرف الف، تهران، سازمان میراث
فرهنگی کشور، معاونت پژوهشی، ۱۳۸۰ خ، تا پایان برگه ۳۷۹؛

معجم البلدان، یاقوت حموی، پژوهش و برگردان منزوی، جلد یکم، بخش دوم از حرف "ب" تا پایان حرف "ث"، تهران،
سازمان میراث فرهنگی کشور، معاونت پژوهشی، ۱۳۸۰ خ، از برگه ۳۸۱ تا ۸۳۰؛

معجم البلدان، یاقوت حموی، پژوهش و برگردان منزوی، جلد دوم، از حرف "ج" تا پایان حرف "ز"، تهران، سازمان میراث
فرهنگی کشور، معاونت پژوهشی، ۱۳۸۰ خ، ۶۴۷ برگه. سه جلد دیگر آن بیش هشت سال است که ویرایش شده، در اختیار
وزارت فرهنگ و ارشاد در آمادگی کامل چاپ بسر می‌برد؛

۶) کتاب‌شناسی و فهرست‌نگاری

کتاب:

الذریعة إلى تصانیف الشيعة، گردآوری و نگارش شادروان شیخ آقابزرگ تهرانی [صاحب الذریعه]، ۲۶+۳ جلد (جلد نهم در چهار جلد گردآمده است). سه جلد نخست توسط شیخ در نجف سال ۱۳۵۰ق، ۱۳۵۵ق، ۱۳۵۷ به چاپ رسید. [۹ جلد] جلد چهارم تا دوازدهم در تهران با پژوهش و ویرایش و افزودنی‌هایی از دکتر علی‌نقی منزوی با اجازت و زیر نظر مستقیم پدرش شیخ آقابزرگ در تهران میان سال‌های [جلد چهارم ۱۳۶۰]ق تا [جلد دوازدهم ۱۳۸۰]ق / ۱۹۶۲م / ۱۳۴۰خ به چاپ رسید [پنجم، ۱۳۲۳خ / ۱۳۶۲ق؛ ششم، ۱۳۲۵خ / ۱۳۶۵ق؛ هفتم، ۱۳۶۷ق؛ هشتم، ۱۳۲۹خ / ۱۳۶۹ق / ۱۹۵۰م؛ نهم، ۱، ۱۳۳۲خ / ۱۳۷۳ق / ۱۹۵۵م؛ نهم، ۲، ۱۳۳۸خ / ۱۳۷۸ق / ۱۹۵۹م؛ نهم، ۳، ۱۳۴۲خ / ۱۳۸۳ق / ۱۹۶۴م؛ نهم، ۴، ۱۳۴۵خ / ۱۳۸۶ق / ۱۹۶۷م؛ دهم، ۱۳۳۵خ / ۱۳۷۵ق / ۱۹۵۶م؛ یازدهم، ۱۳۳۷خ / ۱۳۷۸ق / ۱۹۵۹م]. سیزدهم ۱۹۵۹م / ۱۳۷۸ق و چهاردهم ۱۳۸۱ق / ۱۹۶۱م در نجف توسط شیخ به چاپ رسید. پانزدهم را دکتر منزوی در سال ۱۳۴۳خ / ۱۳۸۴ق / ۱۹۶۵م در تهران ویرایش و در دانشگاه تهران به چاپ رسانید. جلدهای شانزدهم تا بیست و سوم توسط استاد احمد منزوی هنگامی که دکتر در یک مهاجرت و تبعید ناخواسته بود چاپ کرد. پس از بازگشت دکتر از بیروت، جلد بیست و چهار در سال ۱۳۵۶خ / ۱۳۹۸ق / ۱۹۷۸م؛ بیست و پنجم، ۱۳۵۷خ / ۱۳۹۸ق / ۱۹۷۸م در تهران به چاپ رسانید. جلد بیست و ششم مستدرک ذریعه است که شادروان سید عبدالعزیز طباطبایی شاگردشان در سال ۱۳۶۶خ در قم چاپ کرد.

فهرست الكتب و الرسائل، مجدوع اسماعیلی، پژوهش و مقدمه و پانوشته‌های بسیار از دکتر منزوی، تهران، ۱۳۴۴خ، ۴۲۰ برگه؛

فهرست کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران، منزوی، دانشگاه تهران، جلد یکم، ۱۳۳۰خ؛ جلد دوم، ۱۳۳۲خ؛

فهرست کتابخانه سپهسالار [شهید مطهری]، منزوی، محمدتقی دانش‌پژوه، جلد سوم، انجمن علوم اسلامی، تهران، ۱۳۴۰خ؛ جلد چهارم، انتشارات علوم انسانی، ۱۳۴۶خ؛

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مجلس شورای ملی، زیر نظر منزوی، ایرج افشار، محمدتقی دانش‌پژوه، فهرست‌نگاری از استاد احمد منزوی، انتشارات کتابخانه مجلس، تهران، جلد ۱۱، ۱۳۴۵ خ؛ جلد ۱۲ و ۱۳، ۱۳۴۶ خ؛ جلد ۱۴ و ۱۵، ۱۳۴۷ خ؛ جلد ۱۶، ۱۳۴۸ خ؛

فهرس اعلام الذریعة إلى تصانیف الشيعة، سه جلد، زیر نظر دکتر منزوی، گروهی از نوادگان صاحب الذریعة، من از سال ۱۳۵۵ خ تا زمان چاپ ۱۳۷۷ خ، اعلام ذریعه را از جلد شانزدهم تا بیست و ششم فیش‌نویسی کردم در ضمن فیش‌های دیگر جلدها را برپایه حروف الفب مرتب کردم و برای هر نام زمان زایش یا مرگ و یا دوران‌شان را مشخص نمودم و با نظر ایشان احاله به نام مشهورتر را انجام دادم و در تصحیح نهایش به ایشان کمک می‌کردم. انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۷۷ خ/م ۱۹۹۸/۱۴۱۹ ق؛

مقاله:

ساقی‌نامه‌های خطی، منزوی، نشریه کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران، ج ۱، برگه ۱۸ - ۵۰؛

ذریعه و آقابزرگ تهرانی، مجله آینده، سال ۶، ۱۳۵۹ خ، برگه ۲۴۷ - ۲۵۳؛

ذریعه و آقابزرگ تهرانی، مجله آینده، سال ۶، ۱۳۵۹ خ، برگه ۵۸۸ - ۵۹۶؛

فهرست الوصفي للمخطوطات الفارسية المزينة بالصور بدارالکتب المصرية، تالیف نصرالله طرازی، نقد و بررسی منزوی، مجله کاوه، سال ۱۲، ۱۳۵۳ خ، شماره ۱، برگه ۶ - ۱۱؛

تاریخ فهرست‌نگاری در ایران، منزوی، فصلنامه کرانه، سال ۱، شماره ۱، ۱۳۷۳ خ، برگه ۱۷ - ۴۷؛

تاریخ فهرست‌نگاری در ایران، برگردان به زبان انگلیسی، دکتر منزوی با همکاری استاد احمد منزوی، ایرانیکا، لندن، نیویورک، ۱۹۸۹ م، بخش ۴، شماره ۲، ۲۱۹ - ۲۲۴؛ ایرانیکا، لندن/نیویورک، ۱۹۸۹ م، بخش ۴، شماره ۳، ۲۲۵ -

۲۳۵؛ عنوان مقاله به زبان انگلیسی: *Bibliographies and Catalogues in Iran*

تاریخ فهرست‌نگاری در ایران اسلامی، منزوی، یادنامه دکتر صدیقی، مجموعه مقالات؛

ایران مین اسلامی عهدکی فهرستی [ترجمه تاریخ فهرست‌نگاری در ایران، از منزوی]، عارف نوشاهی، ایران اورا

افغانستان مین مخطوطات کی فهرستی، برگه ۱۶۲ - ۲۱۶؛

۷) فرقه‌ها و گروه‌ها

مقاله:

خمسون، منزوی، نقد و معرفی کتاب خمسون مائه صحابی مختلق، یکصد و پنجاه صحابه ساختگی نوشته مرتضی عسکری، مجله کاوه، شماره ۳۹، سال ۹، بهمن ۱۳۵۰ خ، برگه ۷۳۲۰ - ۷۳۴؛

صوفیان بی سلسله و برخی ویژگی‌های ایشان، منزوی، مجله کاوه، شماره ۴۵، سال ۱۱، ۱۳۵۲ خ، برگه ۷۷ - ۸۸

مُرجیان که بودند و چه گفتند؟، منزوی، مجله کاوه، شماره ۶۱، آذر ۱۳۵۴ خ، برگه ۸ - ۱۳؛

اشعریان قم در سده ۴ هـ، منزوی، مجله چیستا، شماره ۱۰، خرداد ۱۳۶۶ خ، برگه ۶۱۸ - ۶۲۶؛

خاندان کارکیا در گیلان (۷۶۰-۹۹۹ ق)، منزوی، در مجموعه مقالات گیلان‌نامه، ج ۲، ۱۳۶۹ خ، برگه ۴۱۵ - ۴۲۶؛

جنبش بردگان زنگی در جنوب، منزوی، مجله فرهنگ نو، ج ۱، شماره ۸، برگه ۶۱ - ۶۸؛ فرهنگ نو، ج ۱، شماره ۹، برگه ۶۰ - ۶۷؛

۸) ادبیات و فرهنگ‌نامه

کتاب:

لغت‌نامه دهخدا، تهیه مطالب صرفی و نحوی و تنظیم حرف "ح". همکاری با موسسه دهخدا از سال ۱۳۲۸ تا ۱۳۴۶ خ، عضو هیات مقابله از سال ۱۳۴۱ تا ۱۳۴۶ خ. شماره مسلسل: ۷۹، زیر نظر دکتر معین، دانشگاه تهران، دی ۱۳۴۱ خ؛

فرهنگ‌نامه‌های عربی به فارسی، پژوهش و گردآوری منزوی، دانشگاه تهران، ۱۳۳۷ خ، ۳۴۲ برگه؛

منجد فی الاعلام، همکاری منزوی با گروه مولفان موسسه یسوعیان، بیروت، ۱۹۷۳ م، چاپ بیست و یکم؛

مقاله:

امثال فارسی از کتاب شاهد صادق، محمدصادق آزادانی اصفهانی، پژوهش منزوی، مجله دانش، سال ۳، ۵۱۷ - ۵۲۲؛

مجله دانش، سال ۳، ۵۶ - ۵۶۸؛ نشریه کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران، ج ۱، برگه ۱۸ - ۵۰؛

فرهنگ نامه‌های عربی به فارسی، مقدمه لغت‌نامه دهخدا، پژوهش منزوی، زیر نظر محمد معین، تهران، دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، ۱۳۳۸ خ، برگه ۲۶۵ - ۳۷۲؛

گنجینه اهلی شیرازی، پژوهش منزوی، مجله دانش، سال ۳، برگه ۲۲۱ - ۲۲۸؛ سال ۳، برگه ۳۰۵ - ۳۰۸؛

گنجینه شاهد صادق [محمدصادق آزادانی اصفهانی]، پژوهش منزوی، مجله دانش، سال ۳، ۴۵۹ - ۴۶۰؛

ادبیات مقاومت در فلسطین، منزوی، مجله کاوه، شماره ۲۶، سال ۷، آذر ۱۳۴۸ خ، برگه ۳۲۰-۳۲۵؛

پیشنهاد یک نویسنده ایرانی برای اصلاح خط عربی، منزوی، مجله کاوه، شماره ۳۷، سال ۹، ۱۳۵۰ خ، ش: ۴، برگه ۱۲۹ - ۱۳۰؛

قضا و قدر در ادبیات فارسی، پژوهش منزوی، مجله کاوه، شماره ۴۱ - ۴۲، سال ۱۰، مرداد ۱۳۵۱ خ، برگه ۱ - ۱۴؛ با شمارگان رومی XIV - I، از برگه ۱۶۹ تا پایان؛

پیشنهاد شما چیست؟، توضیحاتی پیرامون نشریه پیشنهاد شما چیست؟، منزوی، مجله کاوه، شماره ۴۹ - ۵۰، سال ۱۱، ۱۳۵۲ خ، برگه ۱۴ - ۱۸؛

جمعه یکشنبه یا هفته‌داری در ایران، منزوی، مجله کاوه، سال ۱۴، ۱۳۵۵ خ، ش: ۱، برگه ۶ - ۱۰؛

پند اهل دانش و هوش (موش و گربه)، مجله آینده، سال ۵، ۱۳۵۸ خ، برگه ۹۸۵؛

۹) رجال شناسی

کتاب:

طبقات اعلام الشیعه، شادروان صاحب الذریعه، آقابزرگ تهرانی، پژوهش و مقدمه و پانوشتهای بسیار و ویرایش و نمایه‌سازی از دکتر منزوی، بیروت، دارالکتب العربی، جلد یکم:

نوابغ الروات في رابعة المآت، ۱۹۷۱ م/۱۳۹۱ ق، ۴۵۶ برگه؛ جلد دوم؛

نابس في القرن الخامس، ۱۹۷۱ م/۱۳۹۱ ق، ۲۲۹ برگه؛ جلد سوم؛

ثقافات والعیون في سادس القرون، ۱۹۷۲ م/۱۳۹۲ ق، ۳۹۳ برگه؛ جلد چهارم؛

أنوار الساطعة في المائة السابعة، ۱۹۷۲ م/۱۳۹۲ ق، ۲۳۱ برگه؛ جلد پنجم؛

حقائق الراهنة في المائة الثامنة، ۱۹۷۲م/۱۳۹۲ق، ۲۷۲ برگه؛ جلد ششم؛
ضیاء اللامع في عباقره القرن التاسع، دانشگاه تهران، ۱۳۶۲خ، ۲۲۵ + ۱۰ برگه؛ جلد هفتم؛
إحياء الدائر من مآثر أهل القرن العاشر، دانشگاه تهران، ۱۳۶۶خ، ۳۰۵ + ۱۰ برگه؛ جلد هشتم؛
روضة النضرة في تراجم علماء المائة الحادية عشرة، بنیاد فرهنگ انقلاب اسلامی، تهران، ۱۹۸۹م، ۷۲۳ + ۱۶ برگه؛
جلد نهم؛

کواکب المنتشرة في القرن الثاني بعد العشرة^۱، دانشگاه تهران، ۱۳۷۲خ، ۹۶۱ + ۱۶ برگه؛
بایسته است که بازگو شود صاحب الذریعه چهار جلد از سده چهاردهم جلد یکم ۱۳۷۳ق / ۱۹۵۴م؛ جلد دوم ۱۳۵۷ق /
۱۹۵۶م؛ جلد سوم ۱۳۸۱ق / ۱۹۶۲م؛ جلد چهارم ۱۳۸۸ق / ۱۹۶۸م و دو جلد از سده سیزدهم، جلد یکم ۱۳۷۴ق / ۱۹۵۴م
و جلد دوم ۱۳۷۷ق / ۱۹۵۸م را خودش در نجف در سال های به چاپ رسانیده بود.

مقاله:

شیخ آقابزرگ تهرانی، دکتر منزوی، مجله راهنمای کتاب، سال ۴، برگه ۵۲۵ - ۵۲۹؛
ابن کمونه و کتاب الابحاث عن الملل الثلاث، منزوی، خاطرات وحید، سال ۶، ۱۳۴۷/۴۸خ، برگه ۳۶۹ - ۳۷۱؛ خاطرات
وحید، سال ۶، ۱۳۴۷/۴۸خ، برگه ۵۰۳ - ۵۱۴؛

احوال و آثار شیخ آقابزرگ تهرانی، دکتر منزوی، برگردان به زبان آلمانی، مجله کاوه، شماره ۳۴، ۱۹۷۱م، برگه ۷۴ - ۸۵؛
حبر الأمة، شرح حال عکرمه برده ابن عباس، منزوی، مجله کاوه، شماره ۵۵، سال ۱۲، بهمن ۱۳۵۳خ، برگه ۲۳ - ۲۵؛
غزالی و سیاست، نقد منزوی از کتاب هانری لائوست، برگردان مهدی مظفری، مجله کاوه، شماره ۶۶، سال ۱۵، بهار
۱۳۵۶خ، برگه ۶ - ۱۲؛

غزالی و سیاست، نقد منزوی از کتاب هانری لائوست، برگردان مهدی مظفری، مجله کاوه، شماره ۶۷، سال ۱۵، تابستان
۱۳۵۶خ، برگه ۷ - ۱۵؛

^۱ سده های نهم و دهم و یازدهم و دوازدهم طبقات را من پاکنویس و فیش نویسی برای ویرایش کردن دکتر و نمایه سازی پایان کتاب و غلط گیری کردم.

غزالی و سیاست، نقد منزوی از کتاب هانری لائوس، برگردان مهدی مظفری، مجله کاوه، شماره ۶۸، سال ۱۵، پاییز ۱۳۵۶ خ، برگه ۱۱ - ۱۲؛

احمد بن حسن بن حسن مادرانی (مادرای)، منزوی، دانشنامه ایران و اسلام (مجموعه مقالات)، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۵۷ خ، الف ۸، ج ۹، برگه ۱۲۳۲ - ۱۲۳۳؛

احمد برقی، ابوجعفر احمد بن محمد بن خالد، منزوی، دانشنامه ایران و اسلام (مجموعه مقالات)، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۵۷ خ، الف ۸، ج ۹، برگه ۱۲۲۴ - ۱۲۲۵؛

برخی از اندیشمندان ایرانی در سده سوم [ایران شهری، بایزید راوندی]، منزوی، مجله چیستا، بهمن ۱۳۶۴ خ، برگه ۳۲۶ - ۳۳۲؛ ۴۱۵ - ۴۲۰؛

غزالی بزرگ (۱)، منزوی، مجله چیستا، شماره ۱، سال ۴، شهریور ۱۳۶۵ خ، برگه ۷ - ۱۵؛

غزالی بزرگ (۲)، منزوی، مجله چیستا، شماره ۱، سال ۴، شهریور ۱۳۶۵ خ، برگه ۸۳ - ۹۴؛ مقاله کامل آن در مجموعه مقالات خورشیدسواران، سازمان ملی یونسکو؛

احمد برقی (د ۲۷۲ق) صاحب محاسن، منزوی، مجله چیستا، شماره ۸، فروردین ۱۳۶۶ خ، برگه ۶۱۲ - ۶۱۷؛

احمد حسن مادرایی (قیام ۲۷۵ق در ری)، منزوی، مجله چیستا، شماره ۹، اردیبهشت ۱۳۶۶ خ، برگه ۶۸۲ - ۶۸۴؛

ادیب نطنزی (بدیع الزمان بوعبدالله حسین بن ابراهیم)، منزوی، دانشنامه ایران و اسلام، (مجموعه مقالات)، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۷۰ خ، الف ۱۰، ج ۱۱، برگه ۱۴۲۷؛

۱۰) حقوق

قانون نامه آبکار [کهن ترین قانون کیفری]، بحثی حقوقی-تاریخی، منزوی، مجله کاوه، شماره ۴۴، سال ۱۰، آذر ۱۳۵۱ خ، برگه ۴۴۰ - ۴۴۶؛

۱۰) سفرنامه

مقاله:

حج نامه [سفر منزوی به حجاز سال ۱۹۷۲م]، منزوی، مجله کاوه، شماره ۴۶، سال ۱۱، برگه ۲۶ - ۳۵؛ کاوه، شماره ۴۷ - ۴۸، سال ۱۳؛

۱۱) تاریخ پزشکی

کتاب

پژوهش و برگردان کتاب فردوس الحکمة في الطب، علی فرزند سهل ربن طبری (د: ۲۶۰ق)، برگردان علی نقی منزوی و محمد ابراهیم ذاکر، مرکز تحقیقات طب سنتی و مفردات پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، ۱۳۹۱خ؛

سیمرغ پر کشید

۲۲

ذکر
دکتر محمد ابراهیم

کتابنامه

نمایه کتاب و مقاله

ابن کمونه و کتاب الابحاث عن الممل الثلاث، منزوی، خاطرات وحید، سال ۶، ۱۳۴۷/۴۸ خ، برگه ۳۶۹-۳۷۱؛ خاطرات وحید، سال ۶، ۱۳۴۷/۴۸ خ، برگه ۵۰۳-۵۱۴.

اجازه ای میرزا محمد تهرانی عسگری به علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، مقدمه بحار الانوار، مجلسی، ج ۱۰۲، برگه ۱۸۶، شماره ۱۰۷ چاپ جدید حروفی (تهران - بیروت) یاد شده است. [منزوی گوید: این اجازه نامه را در یک نامه جداگانه یافته ام و اکنون نزد من است.]

اجازه آقا میرزا حسن بجنوردی (۱۳۱۶ - ۱۳۹۰ ق) به منزوی در تاریخ ۲ مرداد ۱۳۲۴ خ. [منزوی گوید: من این اجازه شیخ عبدالحسین رشتی را به امضای میرزا حسن بجنوردی (۱۳۱۶ - ۱۳۹۰ ق) در تاریخ ۲ مرداد ۱۳۲۴ خ رساندم، سپس به امضای میرزا باقر زنجانی و در پایان اجازه با هر سه امضاء را به تأیید رسمی قونسولگری ایران نیز رسانیدم.]

اجازه حاج شیخ موسی خوانساری (د ۱۳۶۳ ق) به علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، در تاریخ ۲۶ رجب ۱۳۶۳ ق.

اجازه شیخ عبدالحسین رشتی (۱۲۹۲-۱۳۷۳ ق) به علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، تاریخ ۱۳۶۴ ق.

اجازه میرزا باقر زنجانی (۱۳۱۲ - ۱۳۷۴ ق) به علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ). [منزوی گوید: من این اجازه را که دارای سه امضاء است به تأیید رسمی قونسولگری ایران نیز رسانیدم.]

أحسن التقاسیم فی معرفه الاقالیم، مقدسی (۳۳۶-۳۷۵ یا ۳۸۰ ق)، پژوهش و برگردان علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، تهران، شرکت مولفان و مترجمان ایران، ۱۳۶۱ خ/۱۹۸۲ م، جلد یک و دو در ۸۱۰ برگه.

احمد برقی (د ۲۷۲ ق) صاحب محاسن، علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، مجله چیستا، شماره ۸، فروردین ۱۳۶۶ خ، برگه ۶۱۲ - ۶۱۷.

احمد برقی، بوجعفر احمد بن محمد بن خالد، علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، دانشنامه ایران و اسلام (مجموعه مقالات)، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۵۷ خ، الف ۸، ج ۹، برگه ۱۲۲۴ - ۱۲۲۵.

- احمد بن حسن بن حسن مادرانی (مادزایی)، علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، دانشنامه ایران و اسلام (مجموعه مقالات)، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۵۷خ، الف ۸، ج ۹، برگه ۱۲۳۲-۱۲۳۳.
- احمد حسن مادزایی (قیام ۲۷۵ق در ری)، علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، مجله چيستنا، شماره ۹، اردیبهشت ۱۳۶۶خ، برگه ۶۸۲-۶۸۴.
- احوال و آثار شیخ آقابزرگ تهرانی، دکتر علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، برگردان به زبان آلمانی، مجله کاوه، شماره ۳۴، ۱۹۷۱م، برگه ۷۴-۸۵.
- إحياء الدائر من مآثر أهل القرن العاشر، طبقات أعلام الشيعة، آقابزرگ تهرانی، محمد محسن فرزند علی (۱۲۵۵ - ۱۳۴۸خ)، مقدمه‌نگاری، تصحیح و تحقیق علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، دانشگاه تهران، ۱۳۶۶خ، ۳۰۵ + ۱۰ برگه، پاک‌نویس و فیش‌نویسی محمد ابراهیم ذاکر.
- ادبیات مقاومت در فلسطین، علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، مجله کاوه، شماره ۲۶، سال ۷، آذر ۱۳۴۸خ، برگه ۳۲۰-۳۲۵.
- ادیب نطنزی (بدیع‌الزمان ابو عبدالله حسین بن ابراهیم)، علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، دانشنامه ایران و اسلام، (مجموعه مقالات)، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۷۰خ، الف ۱۰، ج ۱۱، برگه ۱۴۲۷.
- اسلام در ایران، ایلیا پاولویچ پطروشفسکی، برگردان کریم کشاورز، نقد کتاب از دکتر علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، مجله کاوه (مونیخ)، شماره ۷۰، سال ۱۶، بهار ۱۳۵۷خ، برگه ۱۱ - ۱۳.
- اسلام در ایران، ایلیا پاولویچ پطروشفسکی، برگردان کریم کشاورز، نقد کتاب از دکتر علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، مجله کاوه (مونیخ)، شماره ۷۱، سال ۱۶، بهار ۱۳۵۷خ، برگه ۹۱ - ۸۹.
- اشارات و تنبیهاات پورسینا، شیخ‌الرئیس ابوعلی (۳۷۰ - ۴۲۸ق)، مقدمه و تصحیح دکتر علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، تهران، ۱۳۳۹خ. این کتاب به همراه لباب‌الاشارات، تصحیح استاد محمود شهابی یک جا به چاپ رسید.
- اشراق در سده هفتم میلادی، علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، مجله کاوه، شماره ۳۸، سال ۹، آذر ۱۳۵۰خ، برگه ۶۱۸-۶۲۶.

اشراق هند و ایرانی و نبوت اسرائیلی، علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، مجله کاوه، شماره ۳۶، سال ۹، مرداد ۱۳۵۰ خ، برگه ۲۱۸ - ۲۲۴.

اشعریان قم در سده ۴ هـ، علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، مجله چیستا، شماره ۱۰، خرداد ۱۳۶۶ خ، برگه ۶۱۸ - ۶۲۶.
امثال فارسی از کتاب شاهد صادق، محمداصادق آزادانی اصفهانی، پژوهش علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، مجله دانش، سال ۳، ۵۱۷ - ۵۲۲؛ مجله دانش، سال ۳، ۵۶ - ۵۶۸؛ نشریه کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران، ج ۱، برگه ۱۸ - ۵۰.
انموذج، محمود فرزند عمر، جارالله زمخشری (۵۳۸ - ۴۷۶ ق)، چاپ کریستیانیا - نروژ، ۱۸۵۹ م؛ چاپ غازان، ۱۸۷۹ م.
نک: جامع المقدمات.

الأنوار الساطعة في المائة السابعة، طبقات أعلام الشيعة، آقابزرگ تهرانی (۱۲۵۵ - ۱۳۴۸ خ)، تحقیق، تصحیح و مقدمه نگاری علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، دارالکتب العربی، بیروت، ۱۹۷۲ م، ۲۳۱ برگه.

ایران دوستی در سده سوم و چهارم هجری، علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، کتاب هفتاد مقاله، ارمان فرهنگی به دکتر غلامحسین صدیقی (دو جلد)، به کوشش ایرج افشار، یحیی مهدوی، ج ۲، ۱۳۷۱ خ، ۷۲۷ - ۷۶۰.

ایران مین اسلامی عهدکی فهرستی [ترجمه تاریخ فهرست نگاری در ایران، از منزوی]، عارف نوشاهی، ایران اورا افغانستان مین مخطوطات کی فهرستی، برگه ۱۶۲ - ۲۱۶.

ایران دوستی (گنوسیزم اسلامی از آغاز عصر مأمون)، علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، در یادنامه دکتر صدیقی، به کوشش مهدوی و ایرج افشار، ج ۲، برگه ۷۲۷ - ۷۶۰.

ایضاح المقاصد في شرح حكمة العين القواعد علامه حلی (۶۴۸-۷۲۶ ق)، مقدمه و تصحیح و تعلیقات دکتر علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، به کوشش استاد مشکات [مشکوه]، تهران، ۱۳۳۷ خ، ۴۲۴ برگه.

ایگناس گلدزیهر، علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، مجله گوهر، سال ۶، ۱۳۵۷ خ، برگه ۲۲۵ - ۲۲۹.

ایگناس گلدزیهر، علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، مجله گوهر، سال ۶، ۱۳۵۷ خ، برگه ۳۰۲ - ۳۰۵.

ایگناس گلدزیهر، علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، مجله گوهر، سال ۶، ۱۳۵۷ خ، برگه ۴۴۵ - ۴۵۲.

- برخی از اندیشمندان ایرانی در سده سوم [ایران‌شهری، بایزید راوندی]، علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲-۱۳۸۹خ)، مجله چیستا، بهمن ۱۳۶۴خ، برگه ۳۲۶-۳۳۲؛ ۴۱۵-۴۲۰.
- برخی از مسایل مورد بحث مشترک در ایران پیش و پس از اسلام (قاعده لطف و قانون صدور)، علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲-۱۳۸۹خ)، هفتمین کنگره تحقیقات ایرانی، ج ۳، ۱۳۵۶خ، برگه ۳۶۵-۳۷۵.
- برخی از مسائل مورد بحث مشترک در ایران پیش و پس از اسلام (متافیزیسیم و مادیت مذهبی)، علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲-۱۳۸۹خ)، مجله گوهر، سال ۶، ۱۳۵۷خ، ۶۰۸-۶۱۱؛ گوهر، سال ۶، ۶۸۹-۶۹۳؛ نهمین کنگره تحقیقات ایرانی، ج ۱، ۱۳۵۸خ، برگه ۵۴-۶۴.
- برخی مفهوم‌ها در فلسفه اسلامی، علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲-۱۳۸۹خ)، مجله چیستا، شماره ۴، آذر ۱۳۶۴خ، برگه ۲۶۴-۲۶۸.
- بنیادهای مذهبی در حکومت ساسانی، منزوی [نام مستعار علی کوشا]، مجله چیستا، شماره ۱، سال ۱، شهریور ۱۳۶۴خ، برگه ۵-۱۳.
- البهجة المرضیة علی الفیة ابن مالک، سیوطی جلال‌الدین سیوطی عبدالرحمان فرزند ابوبکر (۸۴۹-۹۱۱ق)، چ. سنگی تهران، نجف، قم.
- پند اهل دانش و هوش (موش و گربه)، علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲-۱۳۸۹خ)، مجله آینده، سال ۵، ۱۳۵۸خ، برگه ۹۸۵؛ پیشنهاد شما چیست؟، توضیحاتی پیرامون نشریه پیشنهاد شما چیست؟، علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲-۱۳۸۹خ)، مجله کاوه، شماره ۴۹-۵۰، سال ۱۱، ۱۳۵۲خ، برگه ۱۴-۱۸.
- پیشنهاد یک نویسنده ایرانی برای اصلاح خط عربی، علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲-۱۳۸۹خ)، مجله کاوه، شماره ۳۷، سال ۹، ۱۳۵۰خ، ش: ۴، برگه ۱۲۹-۱۳۰.
- تاریخ فهرست‌نگاری در ایران اسلامی، علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲-۱۳۸۹خ)، یادنامه دکتر غلامحسین صدیقی، گردآوری، دکتر پرویز ورجاوند، تهران، انتشارات چاپ‌پخش، ۱۳۷۲، برگه ۴۷۴-۵۰۲.

- تاریخ فهرست‌نگاری در ایران، برگردان به زبان انگلیسی، دکتر علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، با هم‌کاری استاد احمد منزوی (۱۳۰۴ - ۱۳۹۴خ)، ایرانیکا، لندن، نیویورک، ۱۹۸۹م، بخش ۴: ش ۲: ۲۱۹-۲۲۴؛ ایرانیکا، لندن/نیویورک، ۱۹۸۹م، بخش ۴: ش ۳: ۲۲۵ - ۲۳۵. عنوان مقاله به زبان انگلیسی: *Bibliographies and Catalogues in Iran*
- تاریخ فهرست‌نگاری در ایران، دکتر علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، مجله پیام بهارستان، آذر ۱۳۸۲، شماره ۳۰، برگه ۴۰ - ۵۳.
- تاریخ فهرست‌نگاری در ایران، علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، فصلنامه کرانه، سال ۱، شماره ۱، ۱۳۷۳خ، برگه ۱۷ - ۴۷.
- تجارب الأمم، مسکویه رازی (د ۴۲۱ق)، پژوهش و برگردان منزوی، جلد‌های پنجم و ششم، تهران، انتشارات توس، ۱۳۷۷خ.
- تنقیح الأبحاث ابن کمونه [پژوهش موسی پرلمان]، نقد و بررسی علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، خاطرات وحید، سال ۶، ۱۳۴۸خ، برگه ۱۰۷۹ - ۱۰۸۳؛
- تنقیح الأبحاث یا کتاب الأبحاث عن الملل الثلاث، پایان‌نامه دکتری علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، در رشته فلسفه از دانشگاه سن جوزف، بیروت، لبنان، ۱۹۷۰م.
- الثقات العیون فی سادس القرون، طبقات أعلام الشیعة، آقابزرگ تهرانی (۱۲۵۵ - ۱۳۴۸خ)، تحقیق، تصحیح و مقدمه‌نگاری علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، دارالکتب العربی، بیروت، ۱۳۹۲ق / ۱۹۷۲م، ۳۶۳ برگه.
- جامع المقدمات، ۱۵ کتاب: یک کتاب اخلاقی، یک کتاب منطقی، شش کتاب در علم صرف و هفت کتاب نحوی: میرسید شریف جرجانی، ملاسعد تفتازانی، خواجه نصیرالدین طوسی، ملاابراهیم زنجانی شافعی، عبدالقاهر جرجانی، فیض کاشانی، شیخ بهایی، جمال الدین محمد اردبیلی و...؛ منطق: الکبری فی المنطق؛ اخلاق: آداب المتعلمین؛ صرف: امثله؛ شرح امثله؛ صرف میر؛ التصریف؛ شرح التصریف؛ صیغ مشکله؛ نحو: عوامل؛ شرح عوامل؛ عوامل ملامحسن؛ عوامل منظومه، الهدایة؛ شرح الأنموذج؛ الصمدیة.
- جمعه یکشنبه یا هفته‌داری در ایران، علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، مجله کاوه، سال ۱۴، ۱۳۵۵خ، ش ۱، برگه ۶ - ۱۰.

- جنبش بردگان زنگی در جنوب، علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، مجله فرهنگ نو، ج ۱، شماره ۸، برگه ۶۱ - ۶۸؛ فرهنگ نو، ج ۱، شماره ۹، برگه ۶۰-۶۷؛
- حبر الأمة، شرح حال عکرمه برده ابن عباس، علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، مجله کاوه، شماره ۵۵، سال ۱۲، بهمن ۱۳۵۳خ، برگه ۲۳ - ۲۵.
- حج نامه [سفر منزوی به حجاز سال ۱۹۷۲م]، علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، مجله کاوه، شماره ۴۶، سال ۱۱، برگه ۳۵-۲۶؛ کاوه، شماره ۴۷ - ۴۸، سال ۱۳؛
- حق الله و حق الناس، علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، مجله کاوه، سال ۱۶، شماره ۲، ۱۳۵۹خ، برگه ۱۷ - ۱۹.
- حق الیقین مجلسی، محمد باقر فرزند محمدتقی (۱۰۳۷ - ۱۱۱۱ق)، چ. سنگی ۱۲۲۴ق.
- حقائق التفسیر؛ یا حقائق التأویل، ابو عبدالرحمان محمد فرزند حسین سلمی نیشابوری (۳۳۰ - ۴۱۲ق)، تصحیح منزوی تا پایان سوره الأنعام، دستنویس منزوی.
- الحقائق الراهنة في المائة الثامنة / حقایق ثابت و دائمی سده هشتم، [الحفاظ السادنة في المائة الثامنة]، طبقات اعلام الشيعة، آقابزرگ تهرانی (۱۲۵۵ - ۱۳۴۸خ)، مقدمه نگاری، تصحیح و تحقیق علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، سال ۱۹۷۵ با ۲۷۱ برگه در بیروت.
- خاندان کارکیا در گیلان (۷۶۰-۹۹۹ق)، منزوی، در مجموعه مقالات گیلان نامه، ج ۲، ۱۳۶۹خ، برگه ۴۱۵ - ۴۲۶.
- خلاصة الحساب، خمسون، علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، نقد و معرفی کتاب خمسون مائه صحابی مختلق، یکصد و پنجاه صحابه ساختگی نوشته مرتضی عسکری، مجله کاوه، شماره ۳۹، سال ۹، بهمن ۱۳۵۰خ، برگه ۷۳۲۰ - ۷۳۴.
- داوری عین القضاة میان ابن سینا و ابوسعید ابوالخیر، علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، مجله چیستا، سال ۹، ۱۳۷۰ - ۱۳۷۱خ، برگه ۵۰۸ - ۵۰۹.
- در پیرامون عرفان، (نقد مقاله حسین یزدانیان مجله کاوه، شماره ۲۲)، علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، مجله کاوه، شماره ردیف ۲۵، سال هفتم، شهریور ۱۳۴۸، جمادی یکم ۱۳۸۹، آگوست ۱۹۶۹، برگه ۲۵۴ - ۲۵۸.

- در پیرامون عرفان، علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، نقد مقاله حسین یزدانیان، مجله کاوه، شماره ۲۲، مجله کاوه، شماره ۲۵، سال ۷، مهرماه ۱۳۴۸خ، برگه ۲۵۴-۲۵۸؛
- درباره برخی مفهومی‌های فلسفه اسلامی، علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، مجله چیستا، سال ۳، شماره ۳، آبان ۱۳۶۴خ، برگه ۱۶۷ - ۱۷۶.
- درباره هنر نقاشی ایران، علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، مجله کاوه، شماره ۵۱، ۱۳۵۳خ، برگه ۶ - ۱۱.
- درس‌هایی درباره اسلام، ایگناس گلدزیهر، پژوهش و برگردان دکتر علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، از زبان عربی به پارسی، برابرخوانی متن برگردان با ترجمه آلمانی چاپ دوم به وسیله محمد عاصمی مدیر مجله کاوه در مونیخ، جلد یکم، چاپ بیروت، ۱۹۷۳م در ۴۰۰ برگه؛ جلد دوم، انتشارات بنیاد فرهنگ ایران، تهران، در ۴۰۰ برگه.
- دین و دولت در ایران، نقش علما در دوره قاجار، نقد از علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، از کتاب حامد الگار، برگردان ابوالقاسم سری، مجله وحید، شماره ۲۶۱/۲۶۰، ۱۳۵۸خ، برگه ۷۷ - ۹۰.
- دیوان حافظ، خواجه شمس‌الدین محمد فرزند بهاء‌الدین محمد حافظ شیرازی (۷۲۷ - ۷۹۲ق / ۱۳۱۵ - ۱۳۹۰م)، خوارزمی، تهران، ۱۳۶۲خ.
- الذریعة إلى تصانیف الشيعة، الجزء الاول، آب حیات - ازهاق الباطل، آقابزرگ الطهرانی، محمد محسن نزیل سامراء (۱۲۹۳ - ۱۳۸۹ق)، مقدمه و تصحیح محمد علی اردوبادی، محمد حسین کاشف الغطاء و تقریظ حسن صدرعاملی، مطبعة الغری، نجف الأشرف، ۱۳۵۵ق / ۱۹۳۶م، ۱۶۰۸ عنوان کتاب از آب حیات تا شناسه ازهاق الباطل، ۴۵۰ برگه.
- الذریعة إلى تصانیف الشيعة، الجزء الخامس و العشرون، واثق - یهو، آقابزرگ تهرانی (۱۲۵۵ - ۱۳۴۸خ)، مقدمه نگاری، تصحیح و تحقیق علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، چاپخانه اسلامی، تهران، ۱۳۵۷خ / ۱۳۹۸ق / ۱۹۷۸م.
- الذریعة إلى تصانیف الشيعة، گردآوری و نگارش شادروان شیخ آقابزرگ تهرانی [صاحب الذریعه]، ۳+۲۶ جلد (جلد نهم در چهار جلد گردآمده است). سه جلد نخست توسط شیخ در نجف سال ۱۳۵۰ق، ۱۳۵۵ق، ۱۳۵۷ به چاپ رسید. [جلد ۹ جلد چهارم تا دوازدهم در تهران با پژوهش و ویرایش و افزودنی‌هایی از دکتر علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، با اجازت و زیر نظر مستقیم پدرش شیخ آقابزرگ در تهران میان سال‌های [جلد چهارم ۱۳۶۰] ق تا [جلد دوازدهم ۱۳۸۰] ق / ۱۹۶۲م / ۱۳۴۰خ به

- چاپ رسید [پنجم، ۱۳۲۳/خ/۱۳۶۲ق؛ ششم، ۱۳۲۵/خ/۱۳۶۵ق؛ هفتم، ۱۳۶۷ق؛ هشتم، ۱۳۲۹/خ/۱۳۶۹ق/۱۹۵۰م؛ نهم، ۱، ۱۳۳۲/خ/۱۳۷۳ق/۱۹۵۵م؛ نهم، ۲، ۱۳۳۸/خ/۱۳۷۸ق/۱۹۵۹م؛ نهم، ۳، ۱۳۴۲/خ/۱۳۸۳ق/۱۹۶۴م؛ نهم، ۴، ۱۳۴۵/خ/۱۳۸۶ق/۱۹۶۷م؛ دهم، ۱۳۳۵/خ/۱۳۷۵ق/۱۹۵۶م؛ یازدهم، ۱۳۳۷/خ/۱۳۷۸ق/۱۹۵۹م]. سیزدهم ۱۹۵۹م/۱۳۷۸ق و چهاردهم ۱۳۸۱ق/۱۹۶۱م در نجف توسط شیخ به چاپ رسید. پانزدهم را دکتر منزوی در سال ۱۳۴۳/خ/۱۳۸۴ق/۱۹۶۵م در تهران ویرایش و در دانشگاه تهران به چاپ رسانید. جلدهای شانزدهم تا بیست و سوم توسط استاد احمد منزوی هنگامی که دکتر در یک مهاجرت و تبعید ناخواسته بود چاپ کرد. پس از بازگشت دکتر از بیروت، جلد بیست و چهار در سال ۱۳۵۶/خ/۱۳۹۸ق/۱۹۷۸م؛ بیست و پنجم، ۱۳۵۷/خ/۱۳۹۸ق/۱۹۷۸م در تهران به چاپ رسانید. جلد بیست و ششم مستدرک ذریعه است که شادروان سید عبدالعزیز طباطبایی شاگردشان در سال ۱۳۶۶خ در قم چاپ کرد. ذریعه و آقابزرگ تهرانی، علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، مجله آینده، سال ۶، ۱۳۵۹خ، برگه ۲۴۷ - ۲۵۳. ذریعه و آقابزرگ تهرانی، علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، مجله آینده، سال ۶، ۱۳۵۹خ، برگه ۵۸۸ - ۵۹۶. رباعیات خیام، غیاث‌الدین ابوالفتح عمربن ابراهیم خیام نیشابوری (۴۴۰ - ۵۱۷ق)، تصحیح صادق هدایت، تهران، ۱۳۱۳خ؛ دیگر: تصحیح محمدعلی فروغی، ۱۳۲۰خ.
- الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة؛ یا شرح لمعه، چ. سنگی خوانساری؛ انتشارات جامعة النجف الدینة، نجف، ۱۳۸۶ق، ده جلد؛ مجمع الفکر الاسلامی، قم، ۱۴۲۴ق، چهار جلد.
- الروضة النضرة فی تراجم علماء المائة الحادیة عشر، طبقات اعلام الشيعة القرن الحادی عشر، صاحب الذریعة آقابزرگ تهرانی (۱۲۵۵ - ۱۳۴۸خ)، مقدمه نگاری و تحقیق دکتر علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، بنیاد فرهنگ انقلاب اسلامی، تهران، ۱۹۸۹م، ۷۲۳ + ۱۶ برگه؛ جلد نهم، پاکنویس و فیش نویسی محمد ابراهیم ذاکر.
- ساقی نامه‌های خطی، علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، نشریه کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران، ج ۱، برگه ۱۸ - ۵۰.
- سیره رسول الله یا سیره النبویة، علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، معرفی نسخه خطی وزیر مغربی، فصلنامه کتاب، نشریه کتابخانه ملی، شماره ۱، ۴، بهار، ۱۳۷۲خ، برگه ۱۲۵ - ۱۳۲.

- سیری در تاریخ هنر نقاشی و پیکره‌سازی، علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، مجله ایران‌مهر، شماره ۴، اسفند ۱۳۷۰ خ، برگه ۲۳ - ۲۶.
- سیمرغ پَر کشید، سخنرانی محمدابراهیم ذاکر به مناسبت هفتمین روز درگذشت دکتر علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، تالار ابن‌سینا، هشتم آبان‌ماه ۱۳۸۹.
- سی‌مرغ و سیمرغ (۱)، علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، نمایشنامه سی‌مرغ و سیمرغ یا رابطه انسان‌ها با خدا، برداشت‌شده از منطق الطیر عطار نیشابوری، با پیشگفتاری به عنوان نظریه عطار درباره خدا و جهان، مجله کاوه، شماره ۵۷، سال ۱۳، فروردین ۱۳۵۴ خ، ش ۱، برگه ۲۶ - ۳۷.
- سی‌مرغ و سیمرغ (۲)، علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، مجله کاوه، شماره ۵۸، سال ۱۳، خرداد ۱۳۵۴، برگه ۲۹ - ۳۶.
- سی‌مرغ و سیمرغ (۳)، علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، مجله کاوه، شماره ۵۹، سال ۱۳، مرداد ۱۳۵۴ خ، برگه ۴۲ - ۵۷.
- سیمرغ و سی‌مرغ، کوتاه‌شده منطق الطیر عطار نیشابوری (۵۴۰ - ۶۱۸ ق)، دکتر علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، آن را به گونه نمایشنامه درآورده است که دربرگیرنده گزارش پان‌ته‌ئیستی از داستان سیمرغ عطار است.
- شرایع الاسلام في مسائل الحلال والحرام، محقق حلی (د: ۶۷۶ ق)، کلکته، ۱۲۵۵ ق؛ دیگر: تهران، ۱۲۶۷ ق و چاپ‌های دیگر.
- شرح اشارت ابن‌سینا، خواجه نصیر طوسی (۵۹۷ - ۶۷۲ ق)، چ تهران، ۱۳۷۹ ق.
- شرح السبعة
- شرح اللمعة، الشهيد الثاني (د: ۹۶۶ ق)، تحقیق سید محمد کلانتر، چ. ۱۳۸۶ ق.
- شرح انموذج، جمال‌الدین محمد فرزند عبدالغنی اردبیلی. نک: جامع المقدمات.
- شرح زندگی من، شیخ آقابزرگ تهرانی، مجله تاریخ و فرهنگ معاصر، سال چهارم، ش ۱ - ۲، بهار و تابستان ۱۳۷۴ ش / ۱۴۱۶ ق، شرح زندگی من، شیخ آقابزرگ تهرانی، ۳۰۲ - ۳۱۶.

- شرح منظومه ملاهادی سبزواری (۱۲۱۲ - ۱۲۸۹ق)، تعلیق و تصحیح علامه حسن زاده آملی، نشر ناب تهران، ۱۴۱۳ق، سه جلد به زبان عربی.
- شرحی بر نمایشنامه سی مرغ و سیمرغ، منزوی، مجله یغما، سال ۳۰، ۱۳۵۶خ، برگه ۳۳۸-۳۴۴؛ یغما، سال ۳۰، ۱۳۵۶خ، برگه ۵۲۷ - ۵۳۱.
- شطح و طامات در [دیدگاه] عین القضاة همدانی و نامه‌های او، علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، سال ۹، ۱۳۷۰خ، برگه ۱۹۵ - ۲۰۱.
- شیخ آقابزرگ تهرانی، دکتر علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، مجله راهنمای کتاب، سال ۴، برگه ۵۲۵ - ۵۲۹.
- صوفیان بی سلسله و برخی ویژگی‌های ایشان، علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، مجله کاوه، شماره ۴۵، سال ۱۱، ۱۳۵۲خ، برگه ۷۷ - ۸۸.
- الضیاء اللامع في القرن التاسع، [ضیاء اللامع في عبارة القرن التاسع] طبقات اعلام الشیعة، شیخ آقابزرگ تهرانی (۱۲۵۵ - ۱۳۴۸خ)، مقدمه‌نگاری، تحقیق و تصحیح علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، دانشگاه تهران، ۱۳۶۲خ، ۲۲۵ + ۱۰ برگه، پاکنویس و فیش‌نویسی محمدابراهیم ذاکر.
- طبقات اعلام الشیعة، النابس في القرن الخامس؛ یا إزاحة الحلك الدامس بالشموس المضيئة في القرن الخامس، آقابزرگ تهرانی (۱۲۵۵ - ۱۳۴۸خ)، سده ۵، تصحیح و مقدمه‌نگاری علینقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، دارالکتب العربیة، بیروت، ۱۹۷۱م.
- طبقات اعلام الشیعة، النابس في القرن الخامس؛ یا إزاحة الحلك الدامس بالشموس المضيئة في القرن الخامس، آقابزرگ تهرانی (۱۲۵۵ - ۱۳۴۸خ)، سده ۵، تصحیح و مقدمه‌نگاری علینقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، دارالکتب العربیة، بیروت، ۱۹۷۱م.
- طبقات اعلام الشیعة، نقباء البشر في القرن الرابع عشر، القسم الأول من جزء الأول، ابراهیم الأردبیلی - حسن اللنکرانی، آقابزرگ تهرانی (۱۲۵۵ - ۱۳۴۸خ)، مطبعة العلمية، نجف، ۱۳۷۳ق / ۱۹۵۴م.

- طبقات اعلام الشيعة، نقباء البشر في القرن الرابع عشر، القسم الثالث من جزء الأول، صالح حریری - علوی، آقابزرگ تهرانی (۱۲۵۵ - ۱۳۴۸خ)، مطبعة الآداب، نجف، ۱۳۸۱ ق / ۱۹۵۲ م.
- طبقات اعلام الشيعة، نقباء البشر في القرن الرابع عشر، القسم الثاني من جزء الأول، حسون البراقي - صادق الهندي، آقابزرگ تهرانی (۱۲۹۳ - ۱۳۸۹ق)، مطبعة العلمية، نجف، ۱۳۷۵ ق / ۱۹۵۶ م.
- طبقات اعلام الشيعة، نقباء البشر في القرن الرابع عشر، القسم الخامس من جزء الأول، فاضل اردکانی - یونس اردبیلی، آقابزرگ تهرانی (۱۲۵۵ - ۱۳۴۸خ)، به کوشش محمد طباطبایی بهبهانی (منصور)، کتابخانه و مرکز اسناد مجلس شورای ملی، تهران، ۱۳۹۵ / ۲۰۱۶.
- طبقات اعلام الشيعة، نقباء البشر في القرن الرابع عشر، القسم الرابع من جزء الأول، علی ابوالوردی - غلامعلی بارفروشی، آقابزرگ تهرانی (۱۲۵۵ - ۱۳۴۸خ)، مطبعة الآداب، نجف، ۱۳۸۸ ق / ۱۹۶۸ م.
- غزالی بزرگ (۱)، علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، مجله چیستا، شماره ۱، سال ۴، شهریور ۱۳۶۵خ، برگه ۷-۱۵.
- غزالی بزرگ (۲)، علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، مجله چیستا، شماره ۱، سال ۴، شهریور ۱۳۶۵خ، برگه ۸۳-۹۴؛ مقاله کامل آن در مجموعه مقالات خورشیدسواران، سازمان ملی یونسکو.
- غزالی و سیاست، نقد علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، از کتاب هانری لائوست، برگردان مهدی مظفری، مجله کاوه، شماره ۶۶، سال ۱۵، بهار ۱۳۵۶خ، برگه ۶-۱۲.
- غزالی و سیاست، نقد علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، از کتاب هانری لائوست، برگردان مهدی مظفری، مجله کاوه، شماره ۶۷، سال ۱۵، تابستان ۱۳۵۶خ، برگه ۷-۱۵.
- غزالی و سیاست، نقد علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، از کتاب هانری لائوست، برگردان مهدی مظفری، مجله کاوه، شماره ۶۸، سال ۱۵، پاییز ۱۳۵۶خ، برگه ۱۱-۱۲.
- غزل‌های حافظ، خواجه شمس‌الدین محمد فرزند بهاء‌الدین محمد حافظ شیرازی (۷۲۷ - ۷۹۲ ق / ۱۳۱۵ - ۱۳۹۰ م)، تهران، ۱۳۳۷خ.

- فردوس الحکمة في الطب، علی فرزند سهل ربن طبری (د: ۲۶۰ق)، پژوهش برگردان محمد ابراهیم ذاکر و علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، مرکز تحقیقات طب سنتی و مفردات پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، ۱۳۹۱خ؛ فرهنگ‌نامه‌های عربی به فارسی، پژوهش و گردآوری منزوی، دانشگاه تهران، ۱۳۳۷خ، ۳۴۲ برگه.
- فرهنگ‌نامه‌های عربی به فارسی، مقدمه لغت‌نامه دهخدا، پژوهش علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، زیر نظر محمد معین، تهران، دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، ۱۳۳۸خ، برگه ۲۶۵ - ۳۷۲.
- فهرس أعلام الذریعة إلى تصانیف الشیعة، سه جلد، زیر نظر دکتر علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، گروهی از نوادگان صاحب الذریعه، من از سال ۱۳۵۵خ تا زمان چاپ ۱۳۷۷خ، اعلام ذریعه را از جلد شانزدهم تا بیست و ششم فیش نویسی کردم در ضمن فیش‌های دیگر جلدها را برپایه حروف الفب مرتب کردم و برای هر نام زمان زایش یا مرگ و یا دوران‌شان را مشخص نمودم و با نظر ایشان احاله به نام مشهورتر را انجام دادم و در تصحیح نهایی به ایشان کمک می‌کردم. انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۷۷خ/۱۹۹۸م/۱۴۱۹ق.
- فهرست الکتب و الرسائل، مجدوع اسماعیلی، پژوهش و مقدمه و پانویست‌های بسیار از دکتر علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، تهران، ۱۳۴۴خ، ۴۲۰ برگه.
- فهرست الوصفی للمخطوطات الفارسیة المزینة بالصور بدارالکتب المصریة، تألیف نصرالله طرازی، نقد و بررسی علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، مجله کاوه، سال ۱۲، ۱۳۵۳خ، شماره ۱، برگه ۶ - ۱۱.
- فهرست کتابخانه سپهسالار [شهید مطهری]، علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، محمدتقی دانش‌پژوه، جلد سوم، انجمن علوم اسلامی، تهران، ۱۳۴۰خ؛ جلد چهارم، انتشارات علوم انسانی، ۱۳۴۶خ.
- فهرست کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران، علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، دانشگاه تهران، جلد یکم، ۱۳۳۰خ؛ جلد دوم، ۱۳۳۲خ.
- فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مجلس شورای ملی، زیر نظر علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، ایرج افشار، محمدتقی دانش‌پژوه، فهرست‌نگاری از استاد احمد منزوی، انتشارات کتابخانه مجلس، تهران، جلد ۱۱، ۱۳۴۵خ؛ جلد ۱۲ و ۱۳، ۱۳۴۶خ؛ جلد ۱۴ و ۱۵، ۱۳۴۷خ؛ جلد ۱۶، ۱۳۴۸خ.

قانون‌نامهٔ آبگار [کهن‌ترین قانون کیفری]، بحثی حقوقی - تاریخی، علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، مجلهٔ کاوه، شمارهٔ ۴۴، سال ۱۰، آذر ۱۳۵۱ خ، برگهٔ ۴۴۰ - ۴۴۶.

قرآن

قضا و قدر در ادبیات فارسی، پژوهش علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، مجلهٔ کاوه، شمارهٔ ۴۱ - ۴۲، سال ۱۰، مرداد ۱۳۵۱ خ، برگهٔ ۱ - ۱۴؛ با شمارگان رومی I - XIV، از برگهٔ ۱۶۹ تا پایان.

کتاب المطول للتفتازانی و بهامشه حاشیة السید میرشریف.

کشکول، آقابزرگ تهرانی (۱۲۵۵ - ۱۳۴۸ خ)، به کوشش جعفر اشکوری حسینی، کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی، تهران، ۱۳۹۰ خ.

کشکول، آقابزرگ تهرانی (۱۲۵۵ - ۱۳۴۸ خ)، به کوشش محمدعلی حسینی جلالی، دار جواد الأئمة، ۱۴۳۳ ق / ۲۰۱۲ م. کفایة الاصول، ملا محمدکاظم خراسانی (۱۲۵۵ - ۱۳۲۹ ق) آخوند خراسانی، نجف، ۱۳۲۱ ق.

کلیات سعدی، مصلح‌الدین سعدی شیرازی (د: ۶۹۲ ق)، محمدعلی فروغی، تهران، ۱۳۲۰ خ، ۷۶۷ برگه.

الکواکب المنتشرة في القرن الثاني بعد العشرة، طبقات أعلام الشيعة قرن ۱۲ هـ، شیخ آقابزرگ تهرانی (۱۲۵۵ - ۱۳۴۸ خ)، مقدمه‌نگاری، تحقیق و تصحیح علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، چاپ دانشگاه تهران، ۱۳۷۲ خ، ۹۶۱ + ۱۶ برگه، پاکنویس و فیش‌نویسی محمدابراهیم ذاکر.

کشف الاشتباه في اجوبة موسى جارالله، شیخ عبدالحسین رشتی ۱۲۹۲ - ۱۳۷۳ ق، در ایران چاپ شده است. چاپ دوبارهٔ آن در ۱۳۷۰ ق در ایران با تصحیح زنده‌یاد علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، انجام گرفته است که زندگی‌نامهٔ نگارنده به وسیلهٔ صاحب‌الذریعه در دیباچهٔ آن آمده است.

گنجفۀ اهلی شیرازی، پژوهش علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، مجلهٔ دانش، سال ۳، برگهٔ ۲۲۱ - ۲۲۸؛ سال ۳، برگهٔ ۳۰۵ - ۳۰۸.

گنجفۀ شاهد صادق [محمدصادق آزادانی اصفهانی]، پژوهش علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، مجلهٔ دانش، سال ۳، ۴۵۹ - ۴۶۰.

گنوسیزم اسلامی ایرانی، از زمان مأمون تا متوکل، علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، در کتاب یادنامه دکتر زریاب خویی، ۱۳۷۳خ، برگه ۳۹۹ - ۴۳۷.

گنوسیزم اسلامی ایرانی، از مأمون تا معتضد [عباسی]، علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، در کتاب یک قطره باران، (مجموعه مقالات)، تهران، ۱۳۷۰خ، برگه ۳۹۹ - ۴۳۷.

گنوسیزم ایران، از مرگ متوکل تا مرگ مکتفی، منزوی، در مجموعه مقالات یادنامه سلطان‌القرایی، تبریز، ۱۳۷۰خ، برگه ۲۸۹-۲۶۶؛

لغت‌نامه دهخدا، تهیه مطالب صرفی و نحوی و تنظیم حرف "ح" توسط علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، همکاری با موسسه دهخدا از سال ۱۳۲۸ تا ۱۳۴۶خ، عضو هیات مقابله از سال ۱۳۴۱ تا ۱۳۴۶خ. شماره مسلسل: ۷۹، زیر نظر دکتر معین، دانشگاه تهران، دی ۱۳۴۱خ.

اللُّمَعَةُ الدِّمَشْقِيَّةُ فِي فِئَةِ الْإِسْلَامِيَّةِ، شهید اول شمس‌الدین محمد فرزند جمال‌الدین مکی جزینی عاملی (۷۳۴ - ۷۸۶ق) پیشکش به علی بن مؤید، سردار خراسان، چاپ بسیار دارد، یکی به کوشش انتشارات دارالعالَم الاسلامی، بیروت؛ دیگر: دارالفکر، دیجیتالی، ۱۴۱۱ق.

مجله تاریخ و فرهنگ معاصر، سال چهارم، ش ۱-۲، بهار و تابستان ۱۳۷۴ش / ۱۴۱۶ق، شرح زندگی من، شیخ آقابزرگ تهرانی، ۳۰۲ - ۳۱۶. این نوشته با خط شیخ آقابزرگ مقابله و خطاهایی که در تاریخ و فرهنگ معاصر رخ داده بود، اصلاح شد.

مدینه فاضله فارابی، علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، مجله کاوه، شماره ۴۳، سال ۱۰، مهر ۱۳۵۱خ، برگه ۳۲۰ - ۳۲۹. مَرَّ جِيان که بودند و چه گفتند؟، علی‌نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، مجله کاوه، شماره ۶۱، آذر ۱۳۵۴خ، برگه ۸ - ۱۳. مطول في شرح تلخيص المفتاح، سعدالدين مسعود فرزند عمر تفتازانی، چ. سنگی، استانبول، ۱۲۶۰ق، تهران، تبریز و هند سال‌های ۱۲۶۶ - ۱۳۲۳ق.

مَعَالِمُ الدِّينِ وَ مَلَأُ الْمُجْتَهِدِينَ، معالم الاصول (نگارش: ۹۹۴؛ یا ۱۰۰۱ق)، حسن بن زین‌الدین ملقب به جمال‌الدین و مشهور به صاحب معالم، (۹۵۹-۱۰۱۱ق) فرزند شهید ثانی، مؤسسه نشر اسلامی وابسته به جامعه مدرسین در قم.

- معجزه (۱)، علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، مجله کاوه، شماره ۵۲، سال ۱۲، ۱۳۵۳ خ، برگه ۱۶ - ۲۵.
- معجزه (۲)، علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، مجله کاوه، شماره ۵۵، سال ۱۲، ۱۳۵۳ خ، برگه ۳۲ - ۴۴.
- معجم البلدان، یاقوت حموی، پژوهش و برگردان علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، جلد دوم، از حرف "ج" تا پایان حرف "ز"، تهران، سازمان میراث فرهنگی کشور، معاونت پژوهشی، ۱۳۸۰ خ، ۶۴۷ برگه. سه جلد دیگر آن بیش هشت سال است که ویرایش شده، در اختیار وزارت فرهنگ و ارشاد در آمادگی کامل چاپ بسر می‌برد.
- معجم البلدان، یاقوت حموی، پژوهش و برگردان علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، جلد یکم، بخش دوم از حرف "ب" تا پایان حرف "ث"، تهران، سازمان میراث فرهنگی کشور، معاونت پژوهشی، ۱۳۸۰ خ، از برگه ۳۸۱ تا ۸۳۰.
- معجم البلدان، یاقوت حموی، پژوهش و برگردان علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، جلد یکم، بخش نخست تا پایان حرف الف، تهران، سازمان میراث فرهنگی کشور، معاونت پژوهشی، ۱۳۸۰ خ، تا پایان برگه ۳۷۹.
- مغنی اللیب عن کتب الأعراب (نگارش: ۷۴۹ ق)، ابن هشام، ابومحمد عبدالله جمال الدین بن یوسف بن احمد بن عبدالله بن هشام انصاری مصری (۷۰۸ - ۷۶۱ ق)، تحقیق محمد محیی الدین عبد الحمید، منشورات مکتبة آية الله مرعشی نجفی، قم - ایران، ۱۴۰۴؛ مطبعة المدنی، ۱۴۲۴ ق.
- منجد فی الاعلام، همکاری علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، با گروه مولفان موسسه یسوعیان، بیروت، ۱۹۷۳ م، چاپ بیست و یکم؛
- النابس فی القرن الخامس؛ یا إزاحة الحلك الدامس بالشموس المضيئة في القرن الخامس، طبقات أعلام الشيعة، آقابزرگ تهرانی (۱۲۵۵ - ۱۳۴۸ خ)، سده ۵، تصحیح و مقدمه نگاری علینقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ)، دارالکتب العربیة، بیروت، ۱۹۷۱ م.
- نامه‌های عین‌القضات همدانی، در سه جلد، دکتر علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹ خ) و دکتر عقیف عسیران، تهران، بنیاد فرهنگ ایران، جلد نخست چاپ ۱۹۶۹ م، جلد دوم چاپ ۱۹۷۲ م، جلد سوم همراه با گزاره‌ای گسترده از زندگی‌نامه و اندیشه‌های عین‌القضات، همراه با پانوشته‌های گرانبها از دکتر منزوی؛ انتشارات اساطیر، ۱۳۷۷ خ.
- نقش برجسته و پیکره‌سازی در ایران، منزوی، در مجموعه مقالات قافله‌سالار سخن، تهران، ۱۳۷۰ خ، برگه ۲۸۳ - ۲۹۵.

نوابغ الرواة في رابعة المئات، طبقات أعلام الشيعة القرن الرابع، هو نوابغ الرواة في رابعة المئات، آقابزرگ تهرانی (۱۲۵۵ - ۱۳۴۸خ)، تصحیح و مقدمه نگاری علینقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، دارالکتب العربی، بیروت، ۱۹۷۱م، برگه یب = ۱۲.

النهجة المرضية علي الفية ابن مالك، سیوطی جلال الدین سیوطی عبدالرحمان فرزند ابوبکر (۸۴۹ - ۹۱۱ق)، چ. سنگی تهران، نجف، قم.

یک مساله مورد بحث مشترک پیش و پس از اسلام (حدوث یا قدم در کلام خدا)، علی نقی منزوی (۱۳۰۲ - ۱۳۸۹خ)، هشتمین کنگره تحقیقات ایرانی، ج ۱، ۱۳۵۷خ، برگه ۳۰۰ - ۳۱۱.

سیمرغ پر کشید

۳۸

ذکر
دکتر محمد ابراهیم